БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КП МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН • № 121 (18.598). • Шанба, 1983 йил 28 май • Баҳоси 3 тийин.

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ БЮРОСИДА

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Бюроси ўзининг навбатдаги мажлисида ем-хашак тайёрлашнинг бориши, ғўза ва бошқа қишлоқ хўжалик экинлари парваришини кучайтириш, чорвачилик совхозларини қуриш, бригада пудратини жорий этиш, машина-механизмларни ғалла ўримига тайёрлаш, пилла тайёрлаш ва унинг сифатини яхшилаш тўғрисида Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари Б. Р. Раҳимовнинг, республика қишлоқ хўжалиги министрининг биринчи ўринбосари Х. Ж. Жалиловнинг, мева-сабзавот хўжалиги министри О. Алимовнинг ва Ўзбекистон ССР Госкомсельхозтехникаси раиси М. Э. Эгамбердиевнинг ахборотини тинглади.

КПСС Марказий Комитети билан СССР Министрлар Советининг қарори талабларига мувофиқ Бюро қишлоқ хўжалиги машиналари ва асбоб-ускуналарининг техникавий даражасини ҳамда сифатини янада ошириш тадбирларини муҳокама қилди. Тегишли министрликлар ва идораларга, область ва район партия комитетларига, хўжаликларнинг раҳбарларига пахта, дон экинлари, маккажўхори, каноп етиштириш ва уларнинг ҳосилини йиғиштириб олишни комплекс механизациялашни жадаллаштириш, республикада ишлаб чиқарилаётган қишлоқ хўжалиги машина-механизмларининг техникавий даражасини ва сифатини ошириш топширилди.

Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг пахтага табақалаштирилган харид нархлари белгилаш тўғрисидаги таклифлари маъқулланди. Колхоз ва совхозларга пахтанинг ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотларининг харид нархлари оширилишидан олинадиган қўшимча даромадларни хўжаликлар экономикасини мустаҳкамлашга, пахта, сабзавот, мева, чорвачилик маҳсулотлари етиштиришни кўпайтиришга сарфлаш тавсия этилди.

Ўзбекистон Компартияси Хоразм область комитетининг КПСС XXVI съезди қарорлари асосида халқ маорифига раҳбарликни такомиллаштириш соҳасидаги иши ҳақидаги ахборот муҳокама қилинди. Бюро Хоразм область партия комитети, республика Маориф министрлиги, Ўзбекистон ССР Ҳунар-техника таълими давлат комитети зиммасига область халқ маорифи органлари ишида аниқланган камчиликларни тугатиш вазифасини юклади.

Бюро Янгийўл шаҳар партия комитетининг ташкилотчилик ва сиёсий иш бирлигини таъминлашга, партия, давлат ва меҳнат интизомини янада мустаҳкамлашга оид ҳисоботини тинглади. Бюро шаҳар партия комитети зиммасига бу соҳадаги ишни кучайтириш, шаҳар ишлаб чиқарувчи кучларини ва маданиятини янада ривожлантириш вазифасини юклади.

Бюро Наманган шаҳар партия комитетининг Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети VII пленуми қарорлари асосида фан-техника тараққиётини жорий этишни жадаллаштиришга коллективларни сафарбар қилиш соҳасидаги ишини муҳокама қилди, бу ишдаги мавжуд камчилик ва нуқсонларни кўрсатиб ўтди ҳамда шаҳар партия комитети, шаҳар партия ташкилотлари зиммасига шу камчилик ва нуқсонларни жуда қисқа муддатларда тугатиш вазифасини юклади.

Хўжалик ва маданий қурилишнинг бошқа баъзи масалалари ҳам кўриб чиқилди.

ҲУРМАТ ТАХТАСИ

Пилла тайёрлаш планини муддатидан илгари бажарганликлари учун қуйидаги районлар республика «Ҳурмат тахтаси»га ёзилади:

Нишон райони (район партия комитетининг секретари П. Қурбонов, район ижроия комитетининг раиси Ҳ. Каримов, район комсомол комитетининг секретари С. Ҳожиқулов, бош пилла қуритиш корхонасининг директори О. Қодиров);

Толлимаржон райони (район ижроия комитетининг раиси Б. У. Имомов, пиллачилик катта агрономи Б. Орзиқулов);

Ўзбекистон райони (район партия комитетининг секретари А. Пайғомов, район ижроия комитетининг раиси Н. Ҳ. Раҳимов, район комсомол комитетининг секретари Ж. Асқаров, бош пилла қуритиш корхонасининг директори И. Назаров);

Фрунзе райони (район партия комитетининг секретари А. Ҳамралиев, район ижроия комитетининг раиси М. Хўжаев, район комсомол комитетининг секретари Т. Раҳмонов, бош пилла қуритиш корхонасининг директори Н. Қурбонов);

Денов райони (район партия комитетининг секретари К. Эшбоев, район ижроия комитетининг раиси У. Қодиров, район комсомол комитетининг секретари М. Ш. Темирова, бош пилла қуритиш корхонасининг директори Б. Юсупов).

Замондошларимиз

ФЕРМА ЮЛДУЗИ

— Ўн биринчи беш йилликнинг учинчи йилида боқимимдаги 20 бош сигирнинг ҳар биридан 4500 килограммдан сут соғиб оламан. Бу планда кўзда тутилганидан 1300 килограмм кўпдир... Қарши районидаги «Октябрь 60 йиллиги» совхозининг илғор сут соғувчиси М. Наҳимова ана шундай мажбурият олди. Ёш чорвадорнинг катта ваъда бериши кўпларни ўйлантириб қўйди. Ахир қўриқ шароитида бундай маррани эгаллашнинг ўзи бўладими!

Ферма юлдузи бўлган М. Наҳимова эса ҳеч ҳам ҳаяжонланмади. У молбоқарлар билан ҳамкорликда ишлади. Ахир сигирнинг сути — тилида деб бежиз айтишмаган. Дастлабки ойларданоқ сигирларни қатъий озуқа рациони асосида боқишга ҳаракат қилди. Энг муҳими, ҳар бир сигирга алоҳида эътибор берди. Биринчи квартал плани яхши якунланди. Бу ёш чорвадорни янада руҳлантириб юборди.

— Молларнинг оғзи кўкка текканига анча бўлди. Сигирлар сутини тобора кўпайтиряпти. Мен бундан хотиржам бўлмай, сутнинг ёғлили даражасини оширишга ҳаракат қиляпман. Озуқани сигирларга майдалаб, хушхўр қилиб беряпман, — дейди М. Наҳимова. — Буни менга устозларим ўргатган.

Шу кунларда М. Наҳимова иккинчи квартал сут соғиб олиш планини муддатидан илгари адо этиш учун курашяпти.

Суратда: сут соғувчи М. Наҳимова.

В. Баскаков фотоси.

ҲУЖЖАТЛАР ТЎПЛАМИ

Германия Бирлашган социалистик партияси Марказий Комитетининг Бош секретари, ГДР Давлат Кенгашининг Раиси Э. Хонеккер бошчилигидаги Германия Демократик Республикаси партия-давлат делегациясининг 1983 йил 3—7 майда Совет Иттифоқига қилган визитига доир ҳужжатлар ва материаллар тўплами босмадан чиқди.

Тўпламга Ю. В. Андропов ва Э. Хонеккер ўртоқларнинг нутқлари, расмий дўстона визит якунлари тўғрисидаги қўшма баёнот ва бошқа материаллар киритилган.

Тўпламни Сиёсий адабиёт нашриёти чиқарди.

(ТАСС).

ЖУРНАЛИСТЛАР СОЮЗИНИНГ ПЛЕНУМИ

27 май куни Тошкентда Ўзбекистон Журналистлар союзи правлениесининг пленуми бўлди. Пленум қатнашчилари партия Марказий Комитети 1982 йил ноябрь Пленумининг қарорлари, КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Ю. В. Андропов нутқлари асосида оммавий ахборот ва пропаганда воситалари самарадорлиги ва таъсирчанлигини ошириш соҳасида республика журналистлар ташкилотлари олдида турган вазифаларни муҳокама қилдилар.

(ЎзТАГ).

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетида

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Жиззах ва Қашқадарё областлари меҳнатчиларининг икки йиллик дағал ва ширали ем-хашак запасини ғамлаб олиш соҳасидаги тадбирларини маъқуллади.

Область ва район партия комитетларига мазкур тадбирларни колхозлар, совхозлар, хўжаликлараро ва бошқа давлат корхоналари коллективларида муҳокама қилиш, қишлоқ меҳнатчилари орасида барча хўжаликларда икки йиллик ем-хашак запасларини ғамлаб олиш учун социалистик мусобақани кенг авж олдириш таклиф қилинди.

Яқин уч-тўрт кун ичида ҳамма жойда ем-хашак тайёрлашга оид ишлар ҳажмини кўпайтириш билан боғлиқ бўлган масалаларнинг бутун комплексини кўриб чиқиш, ем-хашак йиғиштириб оладиган комплексларни ҳамда табиий ўт пичани ва похол йиғиштирувчи механизациялашган отрядларни кенг ривожлантиришни таъминлаш, бу ишга комсомолларни, ёшларни, шаҳарлар, посёлкалар ишчи ва хизматчиларини, қишлоқ меҳнатчиларини кўпроқ сафарбар этиш лозим.

Ем-хашак тайёрловчиларнинг мусобақасини матбуотда, радио ва телевидение орқали кенг ёритиб бориш тавсия этилди.

Жиззах области меҳнаткашларининг жамоат чорвачилиги учун икки йиллик ем-хашак запасини ғамлаб олиш ТАДБИРЛАРИ

Жиззах областининг меҳнаткашлари партия XXVI съездининг, КПСС Марказий Комитети 1982 йил май ва ноябрь Пленумларининг қарорларини, ўртоқ Ю. В. Андропов нутқларида баён этилган кўрсатмалар ва хулосаларни бажара бориб, Озиқ-овқат программасини амалга оширишга фаол қўшилдилар. Чорвачилик шу программанинг энг муҳим таркибий қисмидир.

Область меҳнатчилари Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети тўққизинчи пленумининг чорвачиликни ривожлантириш юзасидан белгилаб берган юксак марралари бажарилишини таъминлаш мақсадида ем-хашак базасини мустаҳкамлаш тадбирларини ишлаб чиқдилар ҳамда бу йил дағал ва ширали ем-хашакнинг икки йиллик запасини ғамлаб олишга қарор бердилар.

Резервлардан имкони борича кўпроқ фойдаланиш, ишларнинг самарадорлиги ва сифатини ошириш, илм-фан ютуқларини ва илғор тажрибани жорий этиш йўли билан жами бир миллион тонна дағал хашак тайёрланади. Шу мақсадда қуйидаги тадбирлар амалга оширилади:

ўт ўриш ва йиғиштириб олиш қисқа муддатларда ва сифатли қилиб ўтказилади, ҳар бир ўриш ўртасидаги давр 20-25 кунгача қисқартирилишига эришилади;

ҳар бир ўришдан кейин бедапояларни озиқлантириш ва қондириб суғориш йўлга қўйилади, беда кузгача жами 6 марта ўрилади, унинг ҳосилдорлиги гектар бошига 200 центнерга етказилади ва беда ҳамда бир йиллик ўтлар пичанини тайёрлаш ҳажми 350 минг тоннага етказилади;

қулай об-ҳаво шароитлари эътиборга олиниб, лалми ерлардаги бедапояларда икки марта ўриб олишни таъминлаш учун қўшимча чоралар кўрилади;

бошоқли дон экинларини ўриш уюшқоқлик билан ва нобудгарчиликка ҳеч йўл қўймай ўтказилади, камида 300 минг тонна похол тайёрланади;

ем-хашак йиғиштирадиган жамики машина-механизмлар ва одамлар табиий пичанларни ўриб олишга сафарбар этилади ва 150 минг тонна табиий ўт пичани, 200 минг тонна бошқа дағал хашак тайёрланади.

Ҳозир областда табиий ўтларни ўриб олиш соҳасида 540 та комсомол-ёшлар бригадаси ва отряди ишлаб турибди, уларда мувaққат партия ва комсомол группалари тузилган, отрядлар, бригадалар ва алоҳида-алоҳида механизаторлар ўртасида кенг социалистик мусобақа ташкил этилган. Мусобақага ҳар 5 кунда якун ясалади, ғолиблар вимпеллар билан мукофотланади, уларга пул мукофотлари ва қимматли совғалар топширилади.

Колхоз ва совхозларда 330 та ихтисослаштирилган ем-хашак етиштириш бригадалари ва бўлимлари ташкил этилган, шундан 105 та бригада меҳнатни ташкил этиш ва тайёр маҳсулот учун ҳақ тўлашнинг нарядсиз системаси асосида ишламоқда.

Ҳар гектар ердан 100 центнер маккажўхори дони ва 500 центнер силосбоп кўк поя, 500-600 центнер хашаки лавлаги олиш тадбирлари кўрилмоқда.

Ем-хашакни кўк ҳолида етиштиришни кўпайтириш мақсадида 24 минг гектар ерга оралиқ экинлари ва такрор экинлар экилади.

Пичан ўримида саноат корхоналарининг, транспорт, қурилиш ташкилотлари ва бошқа ташкилотларнинг коллективлари ҳам фаол қатнашмоқдалар.

Ем-хашак тайёрловчиларнинг мусобақаси қандай бораётганлиги область ва район газеталарининг саҳифаларида мунтазам ёритилиб борилмоқда. Бевосита ем-хашак тайёрланаётган жойларда маданий-оқартув ишлари йўлга қўйилган, бу жойларда юксак унум билан меҳнат қилиш ва хордиқ чиқариш учун зарур шарт-шароитлар яратилган.

Белгиланган тадбирларнинг муваффақиятли бажарилиши чорвачилик учун мустаҳкам ем-хашак базасини вужудга келтиришга хизмат қилади, Озиқ-овқат программасини амалга оширишга салмоқли ҳисса бўлиб қўшилади.

Ушбу тадбирлар Жиззах области колхозлари, совхозлари ва бошқа корхоналари коллективларининг йиғилишида муҳокама қилиниб маъқулланган.

Қашқадарё области меҳнаткашларининг жамоат чорвачилиги учун икки йиллик дағал ва ширали ем-хашак запасини ғамлаб олиш ТАДБИРЛАРИ

Область меҳнаткашлари партия XXVI съездининг, КПСС Марказий Комитети 1982 йил май ва ноябрь Пленумларининг қарорларини амалга ошира бориб, қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини ривожлантириш, мамлакат Озиқ-овқат программасини рўёбга чиқариш соҳасида катта иш олиб бормоқдалар.

Область меҳнаткашлари чорвачилик маҳсулотлари етиштиришни кўпайтиришга катта аҳамият бериб, ем-хашак етиштиришни кескин равишда кўпайтириш тадбирларини ишлаб чиқдилар. Бу тадбирларда шу йилнинг ўзида колхозларда, совхозларда ва областдаги бошқа корхоналарда 1400 минг тонна дағал хашак тайёрлаш ва 900 минг тонна ёки икки йиллик план миқдорида ширали озуқа тайёрлаш кўзда тутилади.

Бу тадбирлар суғориладиган ерларда ем-хашак етиштиришни кўпайтириш ҳисобига ҳам, шунингдек табиий ўтларни ўриб олиш, деҳқончилик агротехникаси ва маданиятини ошириш, илғор тажрибани жорий этиш ҳамда бошқариш структурасини яхшилаш ҳисобига бажарилади.

Ўтган йиллардаги 35 минг гектар бедапоя ҳосилини йиғиштириб олиш муддатларини қисқартириб, суғориш ва озиқлантиришни яхшилаш йўли билан беда камида 6—7 марта ўрилади ва ҳар гектар ердан 180 центнердан ҳосил олинади, шу йил экилган 24 минг гектар бедапоя эса камида икки марта ўрилиб, 50 центнердан пичан олинади. Областда жами 400 минг тонна беда пичани тайёрланади.

Табиий пичан ўриладиган майдонлар ўт-ўланининг яхши ўсганлигини назарда тутиб, камида 150 минг тонна пичан ва 300 минг тонна дағал пояли озуқа тайёрлаш соҳасидаги ялпи ишлар авж олдириб юборилди.

Бошоқли дон экинларини ўз вақтида ўриб-йиғиб олиш йўли билан 400 минг тонна похол тайёрланади.

Ширали ем-хашак етиштиришни кўпайтиришга катта эътибор берилмоқда. Шу мақсадда маккажўхори етиштириладиган майдонлар 40 минг гектарга, силос бостириш эса 850 минг тоннага етказилади.

Хашаки илдиз мева етиштириш икки баравар кўпайтирилади, уларни тайёрлаш ҳажми 50 минг тоннага етказилади.

Бутун йил давомида кўк конвейер ҳосил қилиш учун кузги оралиқ озуқабоп экинлар экиладиган майдон анча кўпайтирилади.

Ем-хашак ва табиий ўтларни тайёрлаш учун қўшимча равишда 400 та ем-хашак тайёрлайдиган бригада ташкил қилинди ва ишга туширилди.

Ем-хашак тайёрлашда банд бўлган ходимларнинг моддий манфаатдорлигини оширишга алоҳида эътибор берилмоқда, пировард натижаларга қараб меҳнатга ҳақ тўлашнинг нарядсиз системаси кенг жорий этилмоқда.

Ем-хашак тайёрлашда банд бўлган ходимлар учун барча зарур ишлаб чиқариш ва маданий-маиший шароитлар яратилган, отрядлар, бригадалар ва айрим механизаторлар ўртасида социалистик мусобақа кенг авж олдирилган, ғолиблар учун кўчма Қизил байроқлар, вимпеллар таъсис этилган, пул мукофотлари ва қимматли совғалар белгиланган.

Қишлоқ партия, совет, касаба союз, комсомол ташкилотларининг бутун ташкилотчилик ва сиёсий иши ем-хашак етиштиришни кўпайтиришга, унинг сифатини яхшилашга ва ишлаб чиқилган тадбирларнинг муваффақиятли бажарилишига қаратилган.

Ушбу тадбирлар область қишлоқ хўжалик ходимларининг кенгайтирилган кенгашида муҳокама қилиниб маъқулланган.

ЎЗБЕКИСТОН САНОАТИ РАПОРТИ

Ўзбекистон ССР Марказий статистика бошқармасининг хабар қилишича, республика саноат корхоналарининг коллективлари маҳсулот реализация қилиш юзасидан 1983 йил январь-май ойлари планини муддатидан илгари, 27 май куни бажардилар.

Кўмир, нефть, газ қазиб олиш, газ конденсати, қора металлар прокати, машинасозлик маҳсулотининг бир қанча турлари, минерал ўғит, ип-газлама, трикотаж буюмлар, пайпоқ, чарм пойабзал, қаймоғи олинмаган сут маҳсулоти ва буюмларнинг бошқа турларини ишлаб чиқариш беш ойлик плани ошириб бажарилади.

(ЎзТАГ).

СОВЕТ ҲУКУМАТИНИНГ БАЁНОТИ

Ўртача олисликка учириладиган Америка янги ядро ракеталарини Ғарбий Европа территориясида 1983 йилнинг охирида жойлаштириш планлаштирилганлиги АҚШ маъмуриятининг ҳарбий устунликка эга бўлиш соҳасидаги куч-ғайратининг таркибий қисмидир. Совет Иттифоқи территориясининг ичкарисидаги объектларга зарба бериш қобилиятига эга бўлган бу ракеталар АҚШ стратегик ядро аслаҳахонасига бевосита қўшимча қурол бўлиши учун, мавжуд регионал ва кенг кўламдаги мувозанатни Ғарб фойдасига ўзгартириш учун мўлжаллангандир. Мазкур ракеталарнинг ўрнатилиши Европадаги вазиятни жиддий ўзгартиришга олиб келган бўлур эди, ядровий қарши-ма-қаршиликни жиддий равишда кескинлаштирган ва уруш чиқиши хавфини кучайтирган бўлур эди.

Қуролланиш пойгасини жиловлаш билан бавосита ёки бевосита боғлиқ бўлган барча музокараларда АҚШ маъмурияти ноконструктив обструкцион йўлни ўтказиб келмоқда. Бу эса АҚШнинг ҳам Женевада, ҳам Венада, ҳам Мадридда олиб борилаётган музокаралардаги ҳамда бошқа халқаро анжуманлардаги хатти-ҳаракатига тааллуқлидир.

Стратегик қуролларни чеклаш ва қисқартириш тўғрисидаги Совет-Америка музокараларида АҚШнинг тутган позицияси ҳалол аҳдлашувга эмас, балки батамом бир томонлама ҳарбий устунликка эришишга қаратилган. Вашингтон Совет томонига қурол-яроғларнинг энг замонавий турларини АҚШ томонига нисбатан анча катта ҳажмда қисқартиришни таклиф қила туриб, ўз ядро аслаҳахонаси асосларини ва янги стратегик воситаларни, шу жумладан ҳар қандай базаларда жойлаштириладиган қанотли ракеталарини жойлаштиришнинг кенг программаларини аслича қолдириш ниятида эканини яширмаяпти. Американинг стратегик қуролларни чеклаш ва қисқартириш юзасидан олиб борилаётган музокаралардаги таклифлари стратегик қуролланиш пойгасини тўхтатишга эмас, балки аслида АҚШ ўзи учун манфаатли деб ҳисоблаётган йўналишларда шу қуроллар билан қуролланиш пойгасини янада кучайтиришга қаратилгандир.

Американинг ерда, денгизда ва ҳавода жойлаштириладиган янги стратегик қуролларни ишлаб чиқиши, ишлаб чиқариши ва жанговар составга киритиши натижасида СССР ва унинг иттифоқчилари хавфсизлиги учун туғилаётган таҳлика ўсиб бораётганлиги сабабли Совет Иттифоқи ўз мудофаа қобилиятини мустаҳкамлаш юзасидан жавоб чораларини кўриш, шу жумладан тегишли янги стратегик системаларни жойлаштириш йўли билан шундай жавоб чораларини кўришга мажбур бўлади. Совет Иттифоқининг бундай чора кўришини реал вужудга келаётган вазият тақозо этади ва унинг АҚШ ҳаракатларига жавоби бўлади. Бундай чорадан кузатилган ягона мақсад — вужудга келган кучлар мувозанати бузилишига йўл қўймасликдан иборат.

Совет Иттифоқи мажбуран ана шундай чоралар кўриб, шу билан бирга стратегик ядровий қуролларни чеклаш ва қисқартириш проблемасига нисбатан ўзининг принципиал ёндашиши ўзгармас эканлигини тасдиқлайди. Совет Иттифоқи тенглик ва баб-баравар хавфсизлик принципига қатъий риоя қилган ҳолда ва умумий ҳарбий-стратегик барқарорликни ошириш манфаатларини кўзлаб, шу қуролларнинг бутун комплексини кўплаб қисқартиришни ёқлаб чиқмоқда. Совет Иттифоқининг Женевада ядро қуролини ташувчи стратегик воситаларини ва улардаги ядро зарядларини ўзаро қисқартириш тўғрисида киритган олисни кўзловчи таклифлари бунинг учун яхши асос беради.

Совет Иттифоқи Европада ўртача олисликка учириладиган ядро қуролларини чеклаш масаласи хусусида ҳам мана шундай амалий позицияда турибди. Маълумки, Совет Иттифоқи шу қуролларни ўзи Англия билан Франция ихтиёрида ўртача олисликка учириладиган ракеталардан ва улардаги портловчи зарядлардан ортиқ бўлмайдиган қуролга эга бўлмайдиган тарзда қисқартиришни таклиф қилмоқда. Бу эса ядро қуролларини ташиш воситалари жиҳатидан ҳам, портловчи зарядлар жиҳатидан ҳам СССР Европада 1976 йилда, яъни ҳали совет ракеталарини модернизация қилиш бошланмаган пайтда эга бўлганидан анча камроқ бўлур эди. Совет Иттифоқи НАТО мамлакатлари эга бўлган ўртача олисликка учириладиган самолётдан битта ҳам ортиқ самолётга, битта ҳам ортиқ авиация ядро зарядига эга бўлишни даъво қилаётгани йўқ.

Бироқ, АҚШ ҳар қандай ҳолатда ҳам 1983 йилнинг охирида Ғарбий Европада мавжуд бўлган Американинг олдинги базалардаги ядровий воситаларига қўшимча равишда ўзининг янги ракеталарини ўрнатишга киришиш имкониятини берадиган қарор қабул этилишини ҳамон талаб қилмоқда. Совет Иттифоқи эса бу ракеталарнинг жойлаштирилишига розилик бериши, бунинг устига бир ёқлама тартибда ўзининг ўртача олисликка учириладиган ракета қуролларини қисқартириши, бунинг устига мазкур қуролларни мамлакатнинг Европа қисмидагина эмас, шу билан бирга Осиё қисмида ҳам қисқартириши, Қўшма Штатларнинг Шарқда мамлакатимиз билан чегарадош районларда кўп миқдорда жойлаштириб қўйилган мана шундай қуролларини эътиборга олмаслиги лозим эмиш.

Бундай таклифларнинг аввал бошданоқ мақбул эмаслиги шу қадар равшанки, бу таклифларнинг Қўшма Штатлар томонидан ўртага қўйилиши фақат бир нарсадан — тенглик ва баб-баравар хавфсизлик принципига асосланган ўзаро мақбул қарорларга келиш йўлларини излашни жўрттага истамасликдан далолат бериши мумкин.

Совет Иттифоқи шуни жуда муайян қилиб огоҳлантириб қўйишни зарур деб ҳисоблайди: башарти Европадаги ядро қуролларини қисқартириш тўғрисида бу ерда Американинг янги ракеталарини жойлаштиришни истисно этадиган аҳднома барбод қилинадиган бўлса ва натижада СССР ва унинг иттифоқчилари хавфсизлигига қўшимча таҳлика вужудга келадиган бўлса, Совет Иттифоқи бу соҳада ҳам ўз вақтида ва самарали жавоб чораларини кўради.

Башарти, АҚШ ва НАТОнинг Европада Американинг янги ракеталарини жойлаштиришга киришиш тўғрисидаги қарори амалга ошириладиган бўлса, бу нарса СССРни Европа зонасида ўртача олисликка учириладиган воситаларни бундан буён жойлаштиришни ўз ташаббуси билан тўхтатиб туриш тўғрисида ўтган йили қабул қилган қарорини қайта кўриб чиқишга мажбур этади. Варшава Шартномасига аъзо бўлган бошқа давлатлар билан келишиб туриб, АҚШнинг Европада олдинги базалардаги ядровий воситалари ва НАТОдаги бошқа мамлакатларнинг ядро қуроллари кучайиб бораётган гуруҳига зарур тарзда бас кела оладиган қудратни яратиш мақсадида қўшимча воситаларни жойлаштиришга оид бошқа тадбирларни ҳам амалга ошириш зарурати вужудга келган бўлур эди. Совет томони неча марталаб огоҳлантириб ўтганидек, АҚШнинг ўз территориясини назарда тутадиган зарур жавоб чораларини кўришга ҳам тўғри келган бўлур эди.

Женевадаги музокараларда одилона аҳдномага эришиш имконияти бор. АҚШ ва НАТОнинг Ғарбий Европада Американинг янги ракеталарини амалда жойлаштиришдан воз кечиши шу мақсадга эришишга сўзсиз жавоб берган бўлур эди.

Совет Иттифоқи вазиятнинг хатарли равишда кескинлашувини тўхтатиш ҳали ҳам кеч эмаслигини билдиради. АҚШ ва унинг НАТОдаги иттифоқчилари ўзларининг Ғарбий Европада Американинг янги ракеталарини жойлаштириш режалари рўёбга чиқарилиши муқаррар равишда қандай оқибатларга олиб бориши мумкинлигини синчиклаб чамалаб кўрадилар ва амалий совет таклифларига ижобий жавоб берадилар, деб Совет Иттифоқи умид қилади.

Европадаги ядро қуролларини ҳам, стратегик қуролни ҳам қисқартириш тўғрисида бир битимга келингунча, Совет Иттифоқи биринчи, энг осон амалга ошириладиган ва айни вақтда самарали қадам сифатида бу қуролларни миқдор жиҳатидан кўпайтирмасликни ва сифат жиҳатидан модернизация қилишни имкони борича чеклаб қўйишни яна таклиф қилади.

Қурол-яроғларни, аввало, ядро қуролларини чеклаш ва қисқартиришнинг энг зарур вазифаларини ҳал этиш йўлини топиш, сиёсий ва ҳарбий соҳадаги кескинликни юмшатиш йўлига қайтиш — барча давлатларнинг бурчидир. Барча халқлар ва давлатлар дунёнинг қайси географик районида, қайси социал-иқтисодий система шароитида яшаб турганларидан, қайси сиёсий гуруҳга ёки оқимга мансублигидан қатъи назар, уларнинг манфаатлари мана шуни талаб қилади.

ИСТИҚБОЛИ ПОРЛОҚ ШАҲАР

Муборак шаҳри коммунистларининг умумий йиғилиши

Қуш учса қаноти, одам юрса оёғи куядиган кимсасиз даштда навқирон шаҳар вужудга келишини ким ҳам хаёлига келтирибди. Ўшанда ҳар ер-ҳар ерда гуркираб алангаланаётган газ машъалаларига кўз тушарди. Баҳор, ёзда поёни йўқ далалар, бутун борлиқ тандирдек қизиб, ҳансираб ётарди.

Бир неча йиллар муқаддам Қарши чўлининг шимолидаги Муборак қишлоғи ўрнида газчилар шаҳрини вужудга келтиришга киришилди. Иттифоқимизнинг узоқ-яқин бурчакларидан қалб даъвати, бунёдкорлик муҳаббати билан юзлаб одамлар келишди. Бу она-Ватанга муҳаббат, эл-юрт истиқболи йўлида жон куйдириш, жонажон партия ва ҳукуматимиз режаларини амалга ошириш учун фидойилик кўрсатиш, табиат қийинчиликларини мардонавор енгиб, чўлни гулистонга айлантиришдан иборат оммавий ватанпарварлик ҳаракати эди.

Турли миллат вакиллари бир ёқадан бош чиқариб, улкан бунёдкорлик ишларини амалга оширдилар. Йиллар ўтган сайин шаҳар қад ростлади, мамлакатда энг йирик газни қайта ишлаш заводи тикланди. Ҳозир корхонанинг тўртинчи навбати қуриляпти, учинчи навбати эса маҳсулот бермоқда. Йилига 15 миллиард куб метр газ РСФСР, Ўзбекистон, Тожикистон, Қозоғистон ва Қирғизистондаги кўплаб шаҳар ва қишлоқларга кетиб турибди. Йилига 400 минг тоннадан зиёд олтингугурт! Халқ, жаҳон химияси бу қадар соф олтингугуртни кўрмаган эди.

Улкан завод ва юзлаб уй-жойлар, маданий-маиший муассасалар бинолари — буларнинг ҳаммаси фақат дўстлик қудрати билан юзага келмоқда. «Муборакгазпромстрой» трестининг машҳур монтажчилари бригадасига арман йигити Нерсес Азарян бошчилик қилади. Ёш коммунист бошлиқ коллектив аъзолари ҳамжиҳат, белгиланган вазифаларни сидқидилдан адо этиб, чўл ўрнида гулистон яратилишига баракали ҳисса қўшмоқдалар. Коммунист Бахтиёр Маметов бошлиқ монтажчилар бригадаси аъзолари эришаётган ютуқлар ҳам дилларни қувонтиради.

Кейинги икки-уч йил ичида Муборак коммунистлари сафи янада кенгайди. Ҳозир шаҳар партия ташкилотларида 800 нафар коммунист фидойилик кўрсатиб ишламоқда. Уларнинг ғайрат ва шижоати туфайли бир вақтлар юлғун, жангар ва шувоқзорлардан иборат бўлган қир, адирли қумлоқ ерда энди киши ҳавас қилса арзийдиган йирик саноат шаҳарларидан бири вужудга келди.

Шаҳар коммунистларининг умумий йиғилишида Қашқадарё область партия комитетининг биринчи секретари Р. Ғойибов КПСС XXVI съезди, Ўзбекистон Коммунистик партияси XX съезди ва КПСС Марказий Комитетининг 1982 йил ноябрь Пленуми қарорлари асосида Муборак шаҳар коммунистлари олдида турган вазифалар тўғрисида доклад қилди. Докладчи ва сўзга чиққан нотиқлар «Муборакгазпром» ишлаб чиқариш бирлашмаси бошлиғи И. Келеш, «Муборакгазпромстрой» трести бошқарувчиси Г. Бегижонов, «Узбекгазжилстрой» трести электр пайвандловчиси Т. Чесникова, «Каршиирстепстрой» бирлашмаси партия комитети секретари Н. Одилов, Муборак газни қайта ишлаш заводи оператори Л. Горелова, Ленин номли мактаб директори У. Бахтишоева ва бошқалар партиямизнинг Қарши даштини ўзлаштириш ҳақидаги кўрсатмаларига жавобан меҳнат коллективлари амалга ошираётган ибратли ишлар тўғрисида алоҳида тўхталдилар.

Дўстлик шаҳри — Муборакнинг истиқболи янада порлоқ. Бу келгусида 200 минг киши яшайдиган йирик шаҳар бўлиб қолади. Унда бир қанча олий ва ўрта махсус ўқув юртлари очилади. Саноат ишлаб чиқариши тез суръатлар билан юксалади. Тикувчилик ва трикотаж фабрикалари қурилади. Бундан ташқари Қарши-Муборак водопровод тармоғининг иккинчи навбати барпо этилади. Шу беш йилликда Муборак газни қайта ишлаш заводининг йиллик қуввати 25 миллиард кубометр газни қайта ишлаш ва 650 минг кубометр олтингугурт ишлаб чиқариш даражасига етказилади.

Бироқ, умумий йиғилишда шаҳарда аҳолига маданий-маиший, савдо хизмати кўрсатиш, уй-жой қурилиши, тозалик ва санитария ҳолатида бирмунча камчиликлар борлиги кескин танқид қилинди. Сўзга чиққан коммунистлар бошқарма касаба союз ва комсомол ташкилотлари йўл қўйган нуқсонларни бартараф этиш, Муборакни коммунистик шаҳарга айлантириш чораларини кўришлари кераклигини айтиб ўтдилар. Коммунистларнинг умумий йиғилишида ютуқ ва камчиликлар таҳлил этилди, муҳокама қилинган масала юзасидан тегишли қарор қабул қилинди.

Шаҳар коммунистларининг умумий йиғилиши шаҳар партия ташкилоти раҳбар органларини сайлади. Шаҳар партия комитетининг ташкилий пленуми бўлиб ўтди. Ислом Хаялиевич Хаялиев Муборак шаҳар партия комитетининг биринчи секретари, Юрий Александрович Мелентьев — иккинчи секретари, София Исмоиловна Незерли — секретари қилиб сайландилар.

М. КАРОМОВ.
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

ТАСС баёноти

Преториядаги ирқчи режим 23 май куни яна бир ёвузлик қилганлиги, унинг авиацияси Мозамбик Халқ Республикасининг пойтахти — Мапуту теварак-атрофига ваҳшиёна босқин қилганлиги тўғрисидаги хабар дунёнинг бошқа мамлакатлари каби Совет Иттифоқида ҳам ғазаб билан кутиб олинди.

Навбатдаги иғвогарлик хуружи Жанубий Африкадаги ирқчи режимнинг агрессив муддаоларини яна бир бор намойиш этди, бу режим эрксевар Мозамбик халқини ва Африка жанубидаги бошқа халқларни тиз чўктириш ва ўз ҳукмига бўйсундириш, уларни ЖАРдаги африкалик халқнинг БМТ ва жаҳон ҳамжамияти томонидан инсониятга қарши жиноят деб қораланган апартеид системасига қарши ҳаққоний курашини қўллаб-қувватлашдан воз кечишга мажбур этиш мақсадини кўзлайди.

Ирқчилар қилган ваҳшиёна ҳаракатда Мозамбик халқининг социал ўзгартишлар қилиш ва ўз ватанининг мустақиллигини мустаҳкамлаш йўлидан боришга берган азму қарорига душманлиги ҳам кўриниб турибди. Претория маъмурларининг, жумладан ЖАР мудофаа министрининг ирқчи осмон қароқчилари Мапутуга қилган ҳужум куни берган баёнотларида бундан буён ҳам «исталган пайтда ва исталган жойда» мана шундай ҳаракатлар қилавериш тўғрисида бевосита пўписа қилинган. Шундай қилиб, ирқчилар бундан кейин ҳам Африка қитъаси халқларининг тинчлигига ва хавфсизлигига таҳлика солиб, регионда кескинликни кучайтиришга ва вазиятни чигаллаштиришга аҳд қилганлар.

ЖАР ирқчи режим империалист кучларга ва аввало, Америка Қўшма Штатларининг мададига таянмаганида, бу режим Мозамбикка қарши жиноий ҳаракат қила олмаган бўлур эди.

Ғарбдаги айрим доиралар Претория режимининг Мозамбикка ва Африкадаги бошқа давлатларга қарши қуролли агрессиясини оқлашга интилаётганликлари эътиборни ўзига тортади. Африка жанубида сўнгги вақтларда рўй берган «фожиали воқеалар» хусусидаги ҳавойи иборалар ниқобига яшириниб олиб, Жанубий Африка халқларининг апартеид режимига қарши одилона кураши билан ирқчиларнинг агрессив ҳаракатларини бир тарозига қўйишга уриниб кўрилмоқда.

Совет Иттифоқи Халқ Мозамбики билан бирдамлигини, империализм, мустамлакачилик ва ирқчилик кучларига қарши оғишмай курашаётган Мозамбик халқини муттасил қўллаб-қувватлашини яна бир бор маълум қилишни зарур деб ҳисоблайди.

ЎЗБЕКИСТОН МЕҲМОНЛАРИ

Афғонистон Демократик Республикаси руҳонийлари вакилларидан бир группаси республика ҳаёти билан танишди. Меҳмонлар Ўзбекистон ССР Халқ хўжалик ютуқлари виставкасини бориб кўрдилар, Тошкентнинг диққатга сазовор жойларини кўздан кечирдилар. Бухоро, Самарқандга ва Фарғона водийси шаҳарларига сафар қилдилар.

(ЎзТАГ).

ОЗИҚ-ОВҚАТ ПРОГРАММАСИНИ БАЖАРИШ—УМУМХАЛҚ ИШИ

ЕРНИНГ ЧИН ЭГАСИ БЎЛАЙЛИК

Яқинда «Озиқ-овқат программаси — умумхалқ иши» мавзуидаги навбатдаги радио-матбуот конференцияси бўлиб ўтди. Унда Пахтакор районидаги Ульянов номли совхоз бригада бошлиғи, Ленин комсомоли мукофоти лауреати Холбуви Рустамова республика газеталари ва радиоси мухбирлари саволларига жавоб қайтарди.

— Республикамизда Ватан хазинасига йилига 6 миллион тоннадан зиёд «оқ олтин» етказиб бериляпти. Партиямиз ер, сув, техника, ўғит ва бошқа воситалардан ҳамда ресурслардан унумли фойдаланиб, пахта ҳосилдорлигини йил сайин оширишни, қўриқ бўз ерларни ўзлаштириш ҳисобига хирмон салмоғини кўпайтиришни, тола сифатини яхшилашни биз, пахтакорлар олдига асосий вазифа қилиб қўймоқда. Ана шу вазифаларни амалга оширишда бригада коллективининг ташаббускорлиги, омилкорлиги алоҳида аҳамиятга эга. Ҳосил бригадада етиштирилади. Шу сабабли бригада аъзолари ишини тўғри ташкил қилиш, уларнинг мароқли дам олишлари ва унумли ишлашлари учун етарли шароит яратиш лозим. Агар бригадада ўғит, техника ва бошқа воситалар етарли бўлсаю, унумли меҳнат қилишга яхши шароит яратилмаса, иш юришмайди. Биринчи навбатда ҳамма бригада дала шийпонларини деҳқонларнинг ҳақиқий иккинчи уйига айлантириш керак.

Бизнинг бригадамизда ҳам уч-тўрт йил олдин дала шийпонимиз талаб даражасида эмас эди. Бригадада одамлар тез-тез алмашиб турарди. Айрим ёш механизаторлар, сувчилар кетиб қолишарди. Ҳамма шароитларни яратиб олганимиздан кейин бригада аъзолари ўртасида аҳиллик, ишга онгли муносабат тамоман ўзгарди. Аҳил мустаҳкам коллектив қарор топди. Бригадамизда шу туфайли об-ҳаво қандай келишидан қатъи назар ҳар гектар ердан йилдан-йилга 55—60 центнердан ҳосил олиш таъминланмоқда.

Фурсатдан фойдаланиб, чўлқуварлар деҳқон сифатида пахтачилигимиздаги айрим муаммолар, ечимини тезлаштириш зарур бўлган масалаларга ҳам тўхталиб ўтишни лозим кўрдим. Ҳозир комплекс механизация туфайли пахтачилигимиз янги босқичга кўтарилди. Олимларимиз касалликларга чидамли, серҳосил, толаси сифатли пахта навларини етказиб беришмоқда. Конструкторларимиз иш унуми юқори, такомиллаштирилган машиналар ишлаб чиқаришяпти. Бироқ шу техника воситаларида камчилик ва нуқсонлар ҳам йўқ эмас.

Баъзан ҳосилни йиғиб-териб давлатга топшириш палласида навлар аралашиб кетмоқда. Бу ачинарли ҳол ғўзанинг бир текис ривожланишига, ҳосилга ўтиришига, пишиб етилишига салбий таъсир этмоқда. Бир хил шароитда, бир хил парваришда ғўзалар олдинма-кетин бўлиб қолмоқда. Бундай бўлиши табиий. Чунки, ҳар бир навнинг чигити ўз хусусиятига эга. Унинг озуқага, сувга бўлган талаби ҳар хил. Уруғчилигимиздаги мана шу нуқсон пахта ҳосилдорлигига ҳам, тола сифатига ҳам, йиғим-теримни комплекс механизациялаштиришга ҳам озми-кўпми ғов бўляпти.

Суҳбатимиз мавзуи чигит ҳақида бораётганлиги учун пахтачилигимиздаги яна бир янгилик — капсулланган чигит ҳақида ҳам икки оғиз ўз фикр-мулоҳазаларимни айтиб ўтмоқчиман. Капсулланган чигит намгарчиликка, қурғоқчиликка, ҳар хил касалликларга чидамлилиги билан, униб чиққан ғўза ниҳоли эса тез ўсиши билан бизни чексиз қувонтирмоқда. Ҳосилдорлиги ҳам юқори эканлигини кузатмоқдамиз. Икки йиллик тажрибаларимиздан шу нарса кузатилдики, ерга чигит экилгандан то шоналагунча ғўза парваришига кетадиган вақтдан 10—12 кун қисқармоқда. Яъни ерда нам етарли бўлса тез униб чиқаркан, тез илдиз отиб, амалга кираркан. Биз картага ўтган йили ҳам капсулланган, ҳам туксизлантирилган чигит эккан эдик. Биринчи сув беришда ажратиб ўтирмадикда, обиҳаёт тарадик. Сувдан кейин капсулланган чигитнинг ғўзаси кун сайин эмас, соат сайин ўсди. Оддий чигит ғўзаси шоналаш палласига етгунча, капсулланган чигит ғўзасининг бўйи 50—60 сантиметрга бориб қолди. Лекин шона тугунчалари ҳа деганда кўрина бермади. Устма-уст культивация қилиб тупроқни қизитишга тушдик, ўсишдан тўхтамади. Охири эрта бўлса ҳам учини чилпиб ташладик. Шундан кейин текис ҳосилга ўтирди. Кейинги сувни бермадик. Шу пахтамиз бир сув кам ичиб ҳосил берди. Ҳосил берганда ҳам мўл ҳосил берди. Биз бу кузатишларимизни институт олимларига етказдик. Улар бу йил қайта синаб кўришни тавсия қилишди. Олимларнинг маслаҳатлари билан юз гектар пахта майдонимизнинг ҳаммасига капсулланган чигит экиб, бехато ундириб олдик. Ҳозир барча майдонларимиздаги ғўзалар бир текис баравж ривожланмоқда.

Озиқ-овқат программасини муваффақиятли амалга оширишда далачилик бригадаларида тузилган ёрдамчи хўжаликларнинг ҳам роли катта бўлмоқда.

Бригадамиз аъзолари мана бир неча йилдирки мўл ва таннархи арзон пахта етиштириш бўйича қувончли ютуқларни қўлга киритмоқдалар. Натижада даромадимиз ҳам баракали бўлмоқда. 1981 йил натижаларига кўра, коллективимиз аъзоларининг ҳар бири 5—10 минг сўмдан мукофот олишди. Ана шундан 2—3 кун ўтгач, бригадамизда ёрдамчи хўжалик тузиш ҳақида маслаҳатлашдик. Ҳамма хайрли ишга ўз ҳиссасини қўшадиган бўлди. Шу куниёқ 8 минг сўм йиғилди. Дастлаб 50 та қўй, 16 та қорамол сотиб олдик. Уларни ёз давомида ғўзаларни ўтоқ қилишдан чиққан ва ариқ-зовурлар бўйида ўсган ўтлар билан боқдик. Ортганини қишга ғамладик. Қишда совхоз маъмурияти ем-хашакдан ёрдамлашди.

Бу йил қўйларимизнинг сони 70 тага, қорамолларимиз эса 20 тага етди. Биз йил давомида бригада аъзоларини семиз гўшт билан таъминлаш билан бир қаторда давлатга 8 тонна бўрдоқи гўшти топшириш мажбуриятини олганмиз.

Радио-матбуот конференцияси ҳақидаги эшиттиришни республика радиоси орқали бугун соат 14.00 да эшитишингиз мумкин.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИДА

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми республика прокуратураси органларида кўп йил самарали ишлаганлиги, социалистик қонунчиликни мустаҳкамлаш соҳасидаги хизматлари учун Навоий область прокурори ўртоқ Сайфулло **Файзуллаев**ни Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотлади.

* * *

Социалистик мусобақада юксак ишлаб чиқариш кўрсаткичларига эришганликлари, кўп йил самарали ишлаганликлари, жамоат ҳаётида актив қатнашганликлари учун Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фармонларига мувофиқ Ўзбекистон ССР Энергетика ва электрлаштириш министрлиги Оржоникидзе ГЭСлари тизмасининг директори Ўткир Сайфиддинович **Камолиддинов** ва шу тизма электр монтёри Омар Афиатович **Ўрмонов** ўртоқларга **«Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган энергетик»** фахрий унвони берилди.

Оржоникидзе ГЭСлари тизмаси ходимларидан бир группаси Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотланди.

ГЕПАТИТ ЙЎЛИГА ҚАТТИҚ ТЎСИҚ ҚЎЯЙЛИК

Социалистик ҳамдўстлик давлатлари амалга ошираётган қўшма тармоқ программаси доирасида юқумли гепатит (сариқ касаллиги)нинг олдини олиш ва уни даволаш проблемаларига ихтисослашган Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгаши мамлакатлари медикларининг Ўзбекистонда ўтказилган амалий кенгаши ва илмий симпозиуми тугади.

Учрашув қатнашчилари ўтган икки йил мобайнидаги илмий ҳамкорликни якунладилар, шу беш йилликнинг охиригача биргаликда ўтказиладиган тадқиқотлар планларини аниқлаб олдилар ва программани узоқ истиқболга мўлжаллаб ривожлантириш прогнозини тузиб чиқдилар. Совет олимлари, Болгария, Венгрия, Германия Демократик Республикаси, Польша, Чехословакия мутахассислари юқумли гепатитлар турли формаларининг эпидемиологияси, диагностикаси, уларнинг олдини олиш ва даволаш актуал масалаларига оид илмий ахборотни, тадқиқот натижаларини ўртоқлашдилар.

Жумладан, Ўзбекистоннинг медик олимлари ва соғлиқни сақлаш органлари орттирган тажриба юқори баҳоланди. Республикада гепатитга қарши кураш тадбирларининг комплекс системаси ишлаб чиқилиб, сабот билан амалга оширилмоқда. СССР Медицина фанлари академияси Д. И. Ивановский номидаги Вирусология институтининг Ўзбекистон филиали очилди, унинг зиммасига юқумли гепатитлар проблемаларига оид илмий тадқиқотларни ва амалий тадбирларни мувофиқлаштириб туриш вазифаси юклатилди.

Кенгаш ва симпозиум қатнашчилари шу филиалда бўлиб, унинг коллективи фаолияти қандай ташкил этилганлиги билан танишдилар, республиканинг бошқа медицина илмий ва даволаш муассасаларини бориб кўрдилар.

(ЎзТАГ).

ҚҚАССР. Бу йил Нукус — Тошкент ҳаво йўли очилганига 40 йил тўлади. Эндиликда самолёт — Қорақалпоғистонда энг ривож топган транспорт турларидан бири. Замонавий лайнерлар Нукус аэропортидан Москва, Киев, Ленинград сингари 20 дан ортиқ линия бўйлаб мунтазам учиб турибди. Шу беш йилликнинг ўтган даври ичидагина автоном республика авиаторлари 800 минг йўловчини манзилларига элтиб, минглаб тонна халқ хўжалиги юкларини ташиб бердилар. Суратда: Нукус авиакорхонасининг энг яхши мутахассислари (чапдан) Е. Марченко, Б. Таженов, Р. Турименов ўртоқлар.

В. Казанцев фотоси (ЎзТАГ).

ПЛАНЕТАНИНГ БИР КУНИ

ХАБАРЛАР ОҚИМИ

УМРБОД ҲАЙДАБ ЮБОРИЛДИ

МАДРИД. Испания мудофаа министрлигининг расмий давлат бюллетенида эълон қилинган декретига мувофиқ 1981 йил 22 февралдаги ўнг ҳарбий исёнга бошчилик қилган ва узоқ муддат турма жазосига ҳукм этилган генераллар Хайме Миланс дель Боск ва Альфонсо Армада қуролли кучлар сафидан умрбод ҳайдалди. Улар ҳарбий унвонлари, мукофотлари ва тегишли мансаб окладларидан маҳрум қилиндилар. Бу декрет яна бир исёнчи генерал — Луис Торрес-Рохасга нисбатан ҳам жорий этилади.

НАТИЖАСИЗ СЕССИЯ

БРЮССЕЛЬ. Бу ерда Европа ҳамжамиятлари министрлар кенгашининг ташқи ишлар министрлари иштирокида ўтган икки кунлик сессияси натижасиз тугади. Кейинги вақтларда «ўнлар» мамлакатлари ўртасида энг кўп мунозарага сабаб бўлган асосий масалалардан бири — ҳамжамият бюджетини исроф қилиш, жумладан Англиянинг тўлов бадалини камайтириш масаласи шундай қилиб ҳал этилмай қолди. Сессия иштирокчилари бу мураккаб масалани кечиктириб, навбатдаги мажлисга қолдиришга қарор қилдилар.

САФЛАРНИ ЖИПСЛАШТИРАЙЛИК

АДДИС-АБЕБА. Империализм ва ирқчилик кучларининг Африка мамлакатларини парчалаб юбориш ва уларнинг бирлигига путур етказиш мақсадида давом этаётган уринишларига қарши қитъадаги мустақил давлатлар ўз сафларини янада мустаҳкам жипслаштиришлари ва бундай жиноий ниятларга қатъий зарба беришлари керак, деди Эфиопия Муваққат ҳарбий маъмурий кенгаш ва меҳнаткашлар партиясининг ташкил этувчи комиссия раиси Менгисту Хайле Мариам. Эфиопия раҳбарининг Африка озодлик куни ва Африка Бирлиги Ташкилотининг 20 йиллиги муносабати билан йўллаган мактубида Африка Бирлиги Ташкилоти тузилган йиллардан бошлаб қитъада мустамлакачиликни тугатишга, Африканинг халқаро майдондаги сиёсий ва дипломатик мавқеини мустаҳкамлашга жуда катта ҳисса қўшди. (ТАСС).

ТЕЛЕТАЙП ЛЕНТАСИДАН

● **БЕРЛИН.** ГДР кончилари ва энергетиклари касаба союзи 11 майда миллий норозилик кунида Пиночет режими қамоққа олган Чили мис руда саноати ишчилари конфедерацияси раҳбарларининг озод этилишини талаб қилди. Касаба союзнинг баёнотида Чили меҳнаткашлари диктатурага қарши, озодлик ва демократия учун олиб бораётган кураш билан бирдамлик изҳор қилинади.

● **ҚОҲИРА.** Исроил оккупациячи маъмурлари Иордан дарёсининг ғарбий соҳилидаги босиб олинган Байт-Лаҳм шаҳри атрофидаги фаластинлик деҳқонларга қарашли ерларни мусодара қилдилар ва ҳарбийлаштирилган янги манзилгоҳлар ташкил этишга киришдилар. Ал-Халил шаҳрининг жанубий қисмида яна бир манзилгоҳ қурила бошлади. Бу ерга яқин вақт ичидаёқ Исроилдан яҳудийларнинг 120 оиласи кўчиб келади.

● **ВАШИНГТОН.** Жаҳондаги энг бой капиталистик мамлакат ҳисобланган АҚШнинг катта ёшдаги гражданларидан 23 миллиондан ортиқ киши кундалик турмуш учун зарур бўлган энг паст даражада ҳам ўқиш ва ёзишни билмайди. Мутлақо саводсиз кишилар йил сайин кўпаймоқда. Ҳозирги вақтда шаҳар мактаблари ўқувчиларининг ярми ўқишда жиддий қийинчилик сезмоқда. Яқинда маориф масалалари юзасидан Вашингтонда тайёрланган доклад муаллифлари ана шундай хулосага келдилар.

(ТАСС).

РАНГ-БАРАНГ ОЛАМ

ТАСОДИФИЙ ҚУРИЛИШ

Мексика пассажир авиалайнери учувчиси ўз самолётини 18 апрель куни Корк чеккасидаги Мэллоу шаҳарчаси (Ирландия) яқинидаги яшил майдонга мажбурий равишда қўндирганида янги аэропорт қурилишига асос солганлигини хаёлига ҳам келтирмаган бўлса керак. Самолётни ҳавога кўтариш учун Англиянинг «Ллойдс» страхование компанияси уч километрлик учиш йўлкасини қуришни бошлашга мажбур бўлди, бу эса 200 минг фунт стерлинг маблағни талаб этади. «Осмондан тушган» учиш йўлкаси маҳаллий ҳукумат раҳбарларини бу ерда кичик аэропорт қуриш имконияти ҳақидаги фикрга олиб келди, бу эса уларнинг фикрича Мэллоу шаҳри саноати ривожига туртки бериши мумкин.

САЁҲАТЧИ ОТКРИТКА

Ҳиндистондаги Лудхиана шаҳридан — 200 километр узоқликда жойлашган Физилка шаҳрига жўнатилган почта откриткаси 24 йил саёҳат қилиб юрди. Лудхианада истиқомат қилувчи киши 1959 йилнинг 8 майида откриткани дўстига юборган ва уни Хардварда кутишини маълум қилган. Саёҳатчи откритка қаерларда бўлганлиги ҳеч кимга маълум эмас, аммо у адресатга 1983 йилнинг 5 майида етиб келган.

Унда баён қилинган «таклиф» адресатни ҳайратга солди, чунки унинг лудхианалик дўсти 8 йил илгари оламдан ўтганди.

Г. ШМИДТНИНГ АЙТГАНЛАРИ

НЬЮ-ЙОРК. (ТАСС). Рейган маъмуриятининг ғаразли иқтисодий сиёсатини, унинг ўз иттифоқчилари манфаатлари билан ҳисоблашишни истамаётганлигини, социалистик мамлакатлар билан муносабатларда уларга мухолифлик йўлини тиқиштиришга уринишларини Ғарбий Европадаги таниқли сиёсий арбоблар тобора қаттиқ танқид қилмоқдалар.

Франция ташқи алоқалар министри К. Шейсон Эй-Би-Си телекомпаниясининг эшиттиришида сўзга чиқиб, АҚШда бюджет камоматлари ғоят кўпайиб кетганлиги ва банк проценти учет ставкалари юқори даражада эканлиги, Ғарбий Европа давлатлари экономикаси ва валюта қимматига путур етказмоқда, деди. К. Шейсон «америкаликлар ўз валютасини барқарорлаштириш ва учет ставкалари даражасини камайтириш учун чора кўришни истамаётганлиги»ни танқид қилди. «Иқтисодий турмушимизнинг асоси шунга боғлиқдир» деб таъкидлади министр. У «долларнинг Ғарбий Европа валюталарига нисбатан айирбошлаш қиммати ҳамон ошиб бораётганлиги»ни ташвишланиб уқтириб ўтди. АҚШ бошқа мамлакатларга чиқариладиган маҳсулотлари нархини тобора оширмоқда, Франция эса ана шу маҳсулотларнинг анча қисми учун ҳақни доллар билан тўлашга мажбур бўлмоқда.

«Европада ҳеч ким Оқ уйнинг йўлидан бормайди», — деди ГФРнинг собиқ канцлери Г. Шмидт «Ньюсьуик» журнали мухбири билан суҳбатда Рейган маъмуриятининг Шарқ билан Ғарб ўртасида савдо-иқтисодий муносабатларга халақит беришга уринаётганлигини шарҳлаб. «Биз европаликлар, бир неча асрлардан бери руслар билан савдо-сотиқ муносабатларини йўлга қўйганмиз. Агар бизлар фақат Ғарб мамлакатлари билан савдо-сотиқ қилишни истасак, унда тез орада ўз экономикамизга путур етказган бўлур эдик. Совет Иттифоқини иқтисодий чоралар кўриш билан таслим қилишимиз мумкин деган фикр — бутунлай хомхаёлдир», — деб таъкидлади у. Г. Шмидт Вашингтон Ғарбий Европа мамлакатларининг манфаатлари билан ҳисоблашмай ўз йўлини ўтказаётганлигига эътиборни жалб этди. «АҚШ газ қувури учун асбоб-ускуналар етказиб беришни тўхтатиб қўйиш ва Женева музокаралари хусусида бизлар билан бирор марта ҳам маслаҳатлашиб олмади, деди у. — Мен нима тўғрида гапираётганим жуда аён. Бу воқеалар мен федерал канцлер лавозимида ишлаган пайтимда содир бўлди. АҚШ раҳбарлари мен билан бирон марта ҳам маслаҳатлашганлари йўқ».

КАПИТАЛИЗМ ИЛЛАТЛАРИ

ЧУҚУР ТАНГЛИК

Америка Қўшма Штатларида маориф системаси чуқур тангликни бошидан кечирмоқда. Буни ҳатто Оқ уйнинг хўжайини ҳам яқинда тан олишга мажбур бўлди. «Шуниси аянчлики, бизнинг маориф системамиз яхши ишламаяпти... Мактабларимиз ўз олдига қўйилган вазифани бажара олмаяпти». Президент Рейган Нью-Жерси штатидаги Сетон-Холл университетида гапириб, шуларни эътироф этишга мажбур бўлди.

Чиндан ҳам расмий статистикага кўра, АҚШда 17 яшар йигит ва қизларнинг 13 проценти деярли саводсиздир. «Майда миллатлар вакиллари орасида эса бу кўрсаткич 40 процентга етади». Президентнинг эътироф этишича, юқори синф ўқувчиларининг қарийб учдан икки қисми «тузукроқ иншо ёза олмайди».

Кўпчилик мутахассисларнинг фикрича, айни вақтда ҳукуматнинг маориф эҳтиёжларига харажатларни шафқатсизларча қисқартираётган бундай сиёсати мактаб программаларининг янада қисқаришига, малакали ўқитувчиларнинг етишмаслигига ва мамлакатда саводсизликнинг ўсишига олиб келмоқда. Матбуотнинг маълумотларига қараганда, ҳозирги вақтда америкаликлардан 25 миллион киши ўқишни ва ёзишни билмайди. Шунга қарамай бу йил маориф учун харажатлар яна 22 процент қисқаради.

ВРАЧЛАР САРСОН

Яқинда Ғарбий Берлиндаги меҳнат биржаларида яна 1000 га яқин врач ишсизлар сифатида рўйхатга олинганлиги хабар қилинади. Бу Ғарбий Берлин сенати (ҳукумати) ўтказаётган ва социал эҳтиёжларга маблағларни мунтазам равишда қисқартиришни кўзда тутадиган «Қизил қалам» сиёсатининг натижасидир.

Медицина ходимларининг кейинги йилларда ҳам ишдан бўшатилавериши очиқдан очиқ айтилмоқда. Шаҳарда янги шифохоналарни қуришдан воз кечиш ва мавжуд касалхоналарни ёпиб қўйиш аҳоли эҳтиёжларига зид равишда ўтказилаётган «қаттиқ тежаш» сиёсатининг яна бир аянчли оқибатидир.

Жамоат ташкилотлари ва касаба союзлар бундай хатти-ҳаракат бутун соғлиқни сақлаш системаси учун хавф туғдиради, деб бир неча бор таъкидладилар.

ИШСИЗЛАР КЎПАЙМОҚДА

Шу йилнинг дастлабки икки ойи мобайнида Италиянинг йирик корхоналарида иш билан таъминлаш ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан қарийб 5 процент қисқарган, деб хабар қилади марказий статистика институти. Ишчи ўринларини қисқартириш жараёни энг аввало саноатнинг тўқимачилик ва машинасозлик тармоқларида бошлаб юборилди. Расмий маълумотларга кўра, ҳозирги вақтда Италияда «Ортиқча» кишилар армияси 2 миллион кишидан ошиб кетган.

Ижод бўстони

- Назм дафтарининг янгроқ сатрлари
- Ўзбек кинематографиячилари муваффақияти
- Саҳнамиз ҳаётида муҳим воқеа
- Улкан адиб ва шоир мадҳи

Ужгороддан мактуб

ҒАФУР ҒУЛОМГА БАҒИШЛАНДИ

Украин китобхонлари ҳам ўзбек адабиётига чексиз меҳр қўйган. Бугунги кунда ўзбек совет адабиёти шу қадар камолатга эришдики, ўзбек шоирлари битаётган асарлар ҳеч бир китобхонни лоқайд қолдирмайди, балки меҳнаткаш ўзбек халқи ҳаётига муҳаббат уйғотади.

Ўзбек адабиёти камолатида атоқли совет шоири, Ленин ва СССР Давлат мукофотлари лауреати Ғафур Ғуломнинг ҳиссаси беқиёсдир. Яқинда шоир туғилган кунининг 80 йиллиги муносабати билан область Маданият уйида адабий кеча бўлиб ўтди. Кечада йирик олимлар томонидан қилинган «Ғафур Ғуломнинг интернационал ижоди», «Ғафур Ғулом ва Украина» каби мавзулардаги докладлар тингловчиларда чуқур таассурот қолдирди. Шунингдек, шоир ижодига бағишланган кечалар завод ва фабрикаларда, ўрта мактабларда ҳам бўлиб ўтди.

— Ғафур Ғулом ижоди юрагимизга яқин, — дейди ишчи Иосиф Гутич. — Чунки, у барчанинг кўнглидаги гапни ёзган. Ғ. Ғулом шеърияти совет шеъриятининг энг яхши намунаси ва қардошлик ва дўстликка қасида бўлиб мангу яшайди.

Ҳа, Ғ. Ғулом яратган дурдоналар асрлар оша яшайверади.

Олег БОРТ,
адабиётшунос.

«Совет Ўзбекистони» конкурсига

ЭЗГУ ТИЛАКЛАР БУ...

Абдулла ОРИПОВ,
Ҳамза номидаги Ўзбекистон ССР Давлат мукофоти лауреати.

БОҒБОН

Қашқадарёлик машҳур боғбон
Темур ака Мирзаевга бағишлайман

Қашқадарё деган сўз айтилган чоғ,
Ҳануз миййнгда кулгувчилар бор.
Эмишким, у ерга кораводир боғ,
Тўрт туёқ емишин ўйлар чорвадор.

Мана пайдо бўлди Темур Мирзолар,
Турфа чечакларни ўстирган инсон.
Не-не боғбонлар ҳам ундан дарс олар,
Мана нималарга қодир бу замон.

Қарши кўчасидан ўтсангиз магар,
Сизни кузатади минг-минглаб чароғ.
Қаёқдан келмоқда бу ҳид муаттар!?
Бу — Темур Мирзолар барпо этган боғ.

Улуғ воҳа томон турибди қараб,
Бу ерда деҳқоннинг сиймоси эзгу.
Пахтакору боғбон, Сизга бу шараф,
Бахтингиз — Лениндан келган мужда бу!

БИР СИРКИ...

Дедингки, мумкинмас сенга ҳаяжон,
Кулфатдан йироқ юр, май ҳам шарт эмас.
Магар ер юзини босса ҳам тўфон
Сенинг тўпиғингга чиқмаса, шу бас!

Ҳа, дўстим, ҳаяжон энди муваққат,
Шодлигу ғамни ҳам тотганман бир оз.
Тўфон босганда ҳам ер юзин, фақат
Қутулиб қоларди ўрдак ёки ғоз.

Лекин огоҳ этай сени бир сирдан,
Балки, таниш сенга бу ҳолнинг фоли.
Айт-чи, қай аҳволга тушардинг, бирдан
Елкангда ўрмалаб қолса чумоли.

О, кибор туйғулар, эзгулик, виждон...
Булар — азал-абад мавжуд бир ишдир.
Ўзингни осмонда санама, Инсон,
Сени енгадиган... майда ташвишдир.

ТИЛАКЛАР

Нечун кўклам мадҳи тушмас ғазалдан,
Шоирлар баҳорни куйлар азалдан!

Ошиқлар зангори кенгликка боқиб,
Қўшиқлар айтади бағрини ёқиб.

Табаррук чолларнинг чаккасида гул,
Момолар ўйида баҳордир нуқул.

Бир лаҳза яшарар қарри қўрғонлар,
Ажиб дилбар бўлиб қолар инсонлар.

Ҳа, баҳор мисраси менда ҳам талай,
Бу ҳолнинг боиси бордир ҳарқалай.

Азизим, ғунчага назар сол бир он,
Бағрида ҳозирча турфа ҳол пинҳон.

Ранглар яшар унда, балки, пушти, оқ,
Ажаб, тикони ҳам ҳозирча юмшоқ.

Тонг чоғи шаббода кўтаради бош,
Оҳ, нечоғ латиф у нечоғлик ёввош.

Асли қаҳратоннинг набираси у,
Нашъу намолари ҳозирча эзгу.

Инсон феъли қизиқ, яшагай ҳуркиб,
Шерваччани силаб, шердан-чи — қўрқиб.

Баҳор норасида гўдакдай ширин,
Қўйнида эзгулик, армон яширин.

Наштар бўлмасидан ғунчанинг хори
Ширин туюлади унинг дийдори.

Бўронга айланмай шаббода — гўдак
Озурда дилларни яйратар бешак.

Одам боласига доим умид ёр,
Шул сабаб баҳорга тилаги бисёр:

Оламга қабоҳат заҳрин сочмаса,
Масъум юракларда яра очмаса,

Қопламаса басдир еру самони
Мудҳиш қирғинларнинг қора тўзони...

ХОСИЯТ

Қарангки, Баҳорнинг вазифаси йўқ,
Бирор маҳкамадан маош олмас у.
Унга кор қилади на араз, на дўқ,
Сафарга чиқдими, келмай қолмас у.
Юксак қасрларни бурқар чечакка,
Гадо кулбасини безар саросар.
Эзгулик бобида фақат у якка,
Фақат у барчага тенг ва баробар.
Кўнгил дарчасини очиб қўйинг ланг,
Ғуссали дилда ҳам кулади баҳор.
Умидвор инсонлар, уни олқишланг,
Фақат хосиятли бўлади Баҳор.

ПАХТАНГНИ ЎЙЛАДИМ...

(Саёҳат шеърларидан)

Йироқ Европада, Охрид наҳрида,
Жаҳон шоирлари жам бўлган оқшом.
Кимдир шеър ўқиди бошоқ ҳақида,
Ризқини таниди ҳамма шу айём.
Фаластинлик шоир арз этди додин,
Мен ҳам инсонман деб, бўлай деб отлиқ.
Сўнг дарё қаърига отди китобин,
Унинг бир талаби эди озодлик.
Ҳа, нону туз билан тирикдир инсон,
Эрк берган инқилоб менинг ҳам жоним.
Хайрият уст-бошинг бутундир, жаҳон,
Пахтангни ўйладим. Ўзбекистоним...

СИЗДАН НИМА КЕТДИ...

Гарчи, яшамадим беиқбол, нигун,
Гарчи, давраларим нурлик, оташлик.
Нечун менинг дилим, титрайсан нечун!
Нечун юрагимни тирнайсан, ғашлик!
Не, бу! Эрта кетган ёшлигимми бу!
Ё дўсту ғанимдан орттирган ҳасрат.
Не бу! Қандайин ҳис, қандайин туйғу!
Қандай номсиз меҳр, исмсиз нафрат.
Қирқ йил ҳам ўтибди мисли бир дамдек,
Қолгани не кечар — менга ноаён!
Ҳануз муҳаббатдан мажруҳ одамдек,
Тирмашиб яшайман ҳаётга томон.
Сиздан нима кетди, эй, дўсти азиз,
Соғинманг менга ҳам бир зум ёмонлик.
Мендан нима кетди, Сизга ҳам чексиз
Саодат тилайин, тилай омонлик.

ТЎРТЛИКЛАР

Замин айланади, чиқади қуёш,
Ҳаргиз кибр билан кўтармагин бош.
Оёқ остингдаги харсангни тепма,
Балки, ҳайкал бўлар сенга ўша тош.

* * *

Туғилсанг бахт билан камол ўшадир,
Тарк этсанг оламни завол ўшадир.
Охир чоғ тупроғинг устига келиб
Кимдир ёд айласа, иқбол ўшадир.

* * *

Самода юрибди ҳануз ёлғиз ой,
Танҳолик қийнайди уни ҳойнаҳой.
Йўқликдан ахтардим сенинг васлингни,
Ким қайга сиғинса, каъба ўша жой.

* * *

Азизим, пайт келди кўнглим ёраман,
Инсонман, сен ҳорсанг, мен ҳам ҳораман.
Отинг қамчилама ўзгирман дея,
Сен борган у жойга мен ҳам бораман.

* * *

Шукр айтай, кўп яхши умр кўрдим мен,
Гоҳ яйдоқ шамолдай даврон сурдим мен.
Лекин сенга боқсам, булут олдида
Чорасиз йўлбарсдай ҳайрон турдим мен.

ҲАСАДГЎЙ ҲАҚИДА

Ўзи оддийгина,
Кам йўқ ишида.
Тонналаб кўмир бор
Лекин ичида.

АБАЙ АБАДИЯТИ

ТЕАТР

ҲАМЗА номидаги Академик драма театримизнинг «Абай» спектакли икки қардош республика ўртасидаги ижодий ҳамкорликнинг янги ёрқин намунаси бўлди. Уни машҳур қозоқ режиссёри, СССР халқ артисти Озарбайжон Мамбетов ўзбек режиссёри Марат Азимов ва қозоқ режиссёри Абубакр Раҳимов ёрдамида саҳнага қўйди. Ўзбек театрининг рассоми Георгий Брим билан қозоқ театрининг рассоми Есен Туёқов ҳамкорликда яратган декорация, кийим-кечаклар спектаклни безади. Қозоқ композитори, СССР халқ артисти Ғазиза Жубанованинг ажойиб музикаси воқеаларга жўр бўлди.

Спектакль фавқулодда ҳаяжонли воқеадан бошланади. Айдар билан Ажар деган икки севишган ёшни арғамчилар билан боғлаб, уриб олиб келадилар. Ажар севмай турмуш қурган эри вафот этгач, Айдарга кўнгил қўяди. Айдар ҳам Ажарни севади. Уларнинг «айби» шу. Қабила-уруғчилик ақидасига кўра эса, Ажар қайноғаси Норимбетнинг мулки бўлиши керак. Яхшиямки, овулда Абай бошлиқ чин муҳаббатнинг қадрига етадиган, маърифатпарвар кучлар бор. Худди шулар ўз вақтида етиб келиб, севишганларни жоҳиллар қўлидан қутқариб оладилар. Хуллас, ушбу воқеа бир баҳона бўлиб, Абай ва Ўрозбой бошлиқ реакцион унсурлар ўртасида анчадан бери мавжуд бўлган ихтилоф қалқиб юзага чиқади. Спектакль бошидаёқ берилган кескин тўқнашув, драматик конфликт саҳнадан саҳнага, воқеадан воқеага кучайиб боради.

Воқеаларнинг шиддат билан ривожланиб бориши, кучли ижтимоий ва ғоявий кураш кўп жиҳатдан О. Мамбетовнинг барча компонентларни бир-бирига пайванд қилиб, бир мақсад сари йўналтиролганидан, мизан-саҳналарда юксак ифодавийликка эришолганидан, ҳар бир актёр олдига аниқ вазифа қўйиб, муайян миллий характер яратиш йўлидан борганидан — қўйингчи, бу постановкачи режиссёрнинг маҳорати ва замонавий театр талабларини чуқур ҳис этганлигидандир.

Режиссёр этнографик аниқликка интилмайди. Чунки, мақсад Абай яшаган адолатсиз тузум келтириб чиқарган жаҳолат ва ваҳшатларни кўрсатиш, мана шундай бир шароитда зулмат қаърида ёруғ юлдуз бўлиб порлаган исёнкор шоир сиймосини гавдалантиришдир. Бошқача қилиб айтганда, мақсад Абай ва у яшаган замон ҳақида катта бадиий умумлашма яратишдан иборат. Декорация ҳам шу мақсадга хизмат қилади. Мана очиқ саҳна. Атрофга ва ўртадаги гардишга боғланган каштали тасмалар юқорига кўтарилиб, ўтов шакли ҳосил бўлади. Бу айни чоғда халқ қалби рамзи, ёруғлик мажозидир, шу боисдан у гоҳ кўтарилиб, гоҳ тушиб туради. Фонда хўмрайган тоғ ва унинг ёнбағирларида жойлашган қора уйлар кўринади. Саҳна олди қияроқ қилиниб, у қир тасвирида айланиб, ҳар хил шаклларга кирувчи мосламага уланиб кетади. Ўртага бир учи залга тушган оқ поёндоз тўшалган. Бу — Абай ва унга ҳаммаслак кишиларнинг йўли, қайсики уларни зал билан, бизнинг давримиз билан боғлайди. Абай энг фожиали, энг оғир дамларда залга тушади, яъни халқ бағрига кириб, ундан куч олиб, яна тетик бўлиб чиқади.

Ёқуб Аҳмедов талқинидаги Абайда портрет ўхшашлиги, балки бордир. Бироқ, асосий мақсад, назаримда, бу эмас. Постановкачининг ҳам, актёрнинг ҳам мақсади — бу Абайнинг давр ва ҳукмрон жамият билан тўқнашувда ва шахсий ҳаётида рўй берган фожиаларни, шоирнинг маърифатпарварлик ғояларини акс эттириш. Бу актёрдан давр зиддиятларини, қарама-қарши кучлар моҳиятини яхши тушунишни, ўз қаҳрамони руҳий олами, психологиясига, хатти-ҳаракатлари мантиғига чуқур кириб боришни талаб этган кўринади. Чунки, жонли, баркамол, тарихан ҳаққоний образ яратилган. Абай — Ё. Аҳмедов қомати тик, ҳаракатлари шиддатли, эҳтиросли, сипо, нуроний, юз-кўзларидан заковат нури ёғилиб туради. Устида оқ камзули, бошидаги духоба дўпписи ҳам ўзига ярашган бўлиб, унинг ҳалол-покизалиги, ниятларининг олижанoблигидан далолат бериб туради. Шунинг учун ҳам томошабин кўҳна тарих қўйнидан чиқиб келиб, томоша залига тушиб кетган илк кўринишданоқ Абай томонига ўтиб, унинг нафрат ва ғазабига қўшилади, дардаламларига шерик бўлади.

Абай спектаклда чиндан ҳам воқеалар марказида туради. Рўй бермиш барча воқеалар, ранг-баранг ижтимоий тип — характерлар бош қаҳрамон образига бориб уланади. Абай образи — кучли антогонистик конфликтни ҳаракатга келтирувчи куч. Аммо спектаклнинг фазилати шундаки, унда биргина бош қаҳрамон образи эмас, кўпгина катта-кичик образлар тўлақонли гавдалантирилган бўлиб, бу спектаклнинг бадиий яхлитлигига хизмат қилган.

Реакционерлар етакчиси Ўрозбой З. Муҳаммаджонов ижросида нафақат ички, ташқи жиҳатдан ҳам (унинг бир кўзи оқиб тушган бўлиб, қилмишларидан нишонадир) хунук, разил, соғлом фикр, пок туйғу кушандаси, қамчисидан қон томган золим. Фақат у бир оз ҳовлиқмароқ чиқиб қолган. Юртга якка-ю ягона ҳукмрон бўлишни орзу қилган бу зот оғир-вазмин, ўта айёр бўлиши керак. Лекин Ўрозбой — З. Муҳаммаджоновда жаҳолат, золимлик етарли. Золимлик, жаҳолатда Каникей — И. Болтаева ундан қолишмайди. Унинг қузғундай Айдар билан Ажар тепасида айланиши, шиддат билан юриши, ўдағайлаб гапириши ҳукмронлик даъвосидан гувоҳлик бериб туради.

Абай қуршовидаги кишилар ҳам мароқли гавдалантирилган. Айдар билан Ажар бутун спектакль бўйлаб ўтади. Ижрочилар А. Мегнаров билан С. Юнусова уларнинг севги туйғусини таъсирли ифода қилганлар. Аммо Айдарда жозиба ва шоирона кайфият етишмайди.

Абай қуршовидаги кишилардан бири — бу ўзининг илғор фикрлари билан подшо ҳокимияти таъқибига учраб, сургун қилинган рус археологи Долговдир. Актёр А. Рафиқов ўзига ажратилган жуда кам сўз билан диёнатли, дўстликнинг қадрига етадиган, иродали рус зиёлисининг Абайга, бўлаётган воқеаларга, кишиларга муносабатини аниқ ифодалайди.

Спектаклни янада яхшилаш мумкин. Чунончи, ҳозирча унда ижтимоий тўқнашув кучли, фожиа кўп, бироқ, халқнинг поэтик руҳиятини очувчи жиҳатлар жуда оз. Қалдирғоч билан Кўкдовнинг қувишмачоғи спектаклга бир оз қизғинлик бағишлайди, холос. Абайнинг шоирлиги, Зайнабнинг оқинлиги кўринмайди. Айдар парда орқасида ўзи ёзган «Энлик-Кебек» достонини куйлаш ўрнида декламация қилади, саҳнада ўқийдиган шеъри ҳам таъсирсиз. Буни ўйлаб кўриш керак. Кейин, Керим (Ё. Саъдиев), Азимхон (М. Дўстматов) образлари меъёрига етмаган — Керимда ички кураш йўқ. Азимхонда ижтимоий моҳият аниқ эмас.

Умуман, «Абай» спектакли — театримиз ҳаётида воқеа. Зеро, унда қозоқ халқининг асл фарзанди, буюк Абай абадияти ҳақида ҳикоя қилинади. Аммо спектакль шунчаки тарихнома эмас, у постановкачи-режиссёрнинг актив позицияси, образлар замондош актёрларимизнинг қалб қўри билан йўғрилганлиги туфайли, айни чоғда муҳаббат ва садоқат, ёвузлик ва сотқинлик, хунуклик ва гўзаллик, эзгулик ва инсон бардоши ҳақида баҳс юритганлиги сабабли ўткир замонавийдир.

Муҳсин ҚОДИРОВ,
санъатшунослик доктори, профессор.

ЎЗБЕК ПЬЕСАСИ ЗВЁЗДНИЙДА

Йўлдош Охунбобоев номли республика ёш томошабинлар театрида анчадан буён «Аркадий Каманин» («Ушалсин орзу») пьесаси саҳнадан тушмай келяпти. Унда таниқли учувчи, Ватан космонавтикаси ветеранларидан бири, Совет Иттифоқи Қаҳрамони, генерал-полковник Николай Петрович Каманиннинг ўғли Аркадий Каманиннинг ҳаёти ва жанговар фаолияти ҳақида ҳикоя қилинади.

Аркадий Улуғ Ватан урушига 14 ёшида Тошкентдан жўнаган эди. Николай Петрович Каманиннинг ўзи ҳам бир вақтлар Туркистон ҳарбий округида хизмат қилган ва 5-штурмчи авиация корпусини ташкил этишда иштирок этган эди.

Тошкентлик драматурглар — Маргарита ва Лев Гладкихлар, П. Шуф пьесаси асосида тайёрланган бу спектакль яқинда Москва областидаги Митиши машинасозлик заводининг халқ театри санъаткорлари томонидан 5-штурмчи авиация корпусининг қирқ йиллиги муносабати билан Звездний шаҳарчасида тўпланган ана шу корпус ветеранлари учун намойиш қилинди.

Асарни режиссёр Н. И. Прохоров саҳналаштирган. Рассом — Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган санъат арбоби Г. А. Визель. Спектаклда Ўзбекистон Ленин комсомоли мукофоти лауреати шоир Нормурод Нарзуллаев шеърларига композитор Евгений Шварц басталаган куй ва қўшиқлар янграйди.

Номерга телеграмма

«АЛЛОМАНИНГ ЁШЛИГИ» ФИЛЬМИГА—БОШ МУКОФОТ

Ленинград шаҳрида XVI Бутуниттифоқ кино фестивали якунланди. У совет кинематографчилари қўлга киритган ютуқларнинг ёрқин намойишига айланди. Кинофестивалда барча иттифоқдош республикалардан келган кино санъати усталари иштирок этдилар. Фестиваль жюриси ғолибларни эълон қилди.

Бадиий фильмлар бўлими бўйича «Ўзбекфильм» киностудиясида суратга олинган «Алломанинг ёшлиги» картинасига бош мукофотлардан бири берилди. Бу фильм Шарқнинг буюк олими Абу Али ибн Сино ҳақида ҳикоя қилади.

Шуниси қувончлики, фестиваль мукофотига сазовор бўлган асарлар орасида ўзбек кинематографчиларининг яна бир иши бор. Бизнинг кино ҳужжатчиларимиз фестивалга тақдим этган «Қизилқумни саҳро деб атаманглар» картинаси ҳужжатли фильмлар орасида иккинчи ўринни эгаллади.

БЕРДАҚ БИЛАН УЧРАШУВ

К. Станиславский номидаги Қорақалпоғистон Давлат музикали драма ва комедия театрининг Тошкент гастролида кўрсатаётган асарлари орасида ёзувчи Жўлмирза Оймирзаев, композиторлар — Ж. Шомуродов, О. Ҳалимовларнинг икки қисмдан иборат «Бердақ» музикали драмаси ҳам бор. Бу асар пойтахтимиз санъат мухлисларида катта таассурот қолдирди. Спектаклдаги Бердақ ролини Ўзбекистон ССР халқ артисти Н. Ансатбаев ижро этмоқда. Музикали драмани Бердақ номидаги Қорақалпоғистон АССР Давлат мукофоти лауреати, Ўзбекистон ССР халқ артисти Қувватбек Абдураимов саҳналаштирган.

СУРАТДА: «Бердақ» спектаклидан бир саҳна.

В. МОЛГАЧЕВ фотоси.

Вали ҒАФУРОВ.

ОНАИЗОР

(ВОҚЕИЙ ҲИКОЯ)

МАСТОН холанинг қўллари қалтиради, у, меҳри дарёдек тошиб ўғлининг суратини юзларига босди. Кўзларидан жовуллаб ёш қуйилди. Олис хотиралар хаёлини банд этди. Ҳа, Раҳимжонни кўрмаганига ҳам яқин ўттиз йил бўлди. Ўғлини фронтга кузатибдики, уни қумсайди, дийдорини кўрмоқ истайди. Аммо ўғлидан ёдгор қолган ягона суратни ҳам йўқотгач дили вайрон бўлди. Ҳар ҳолда, сурат-сурат эди. Гарчи ўғлининг ўзини кўрмаса-да, суратига тикилиб-тикилиб, тафт босди қиларди. Суратни йўқотганига ҳам неча йил бўлди. Афсуски, уни катталаштириб ишлатиб ҳам олмаган экан. Кўп надоматлар чекди. Аммо энди кеч эди. Бугни қарангки бугун бир тасодиф сабаб бегона бир хонадонда у жигарбандининг суратини кўрди. Уни олиб юзларига босди...

Уруш эл қатори Мастон хола оиласини ҳам безовта қилди. Уруш бошланган йили куздаёқ эри, кейинчалик куёв бўлмиши — Йигитали фронтга отланди. Ўшанда ўғли Раҳимжон ўн олти ёшда эди. Рўзғорнинг оғиру енгили бошига тушгач, Мастон хола қизи Мастура билан бирга шаҳардаги ҳарбий заводлардан бирига ишга кирди. «Эрим душманга қарши жанг қилаётган бўлса, биз унга мадад берувчи бўлишимиз керак», деб енг шимариб ишга тушди. Урушнинг учинчи йили Раҳимжон отасидан қора хат олди. Бу мудҳиш хабарни эшитгач, Мастон холанинг гулдек юзи бирдан сўлди. Раҳимжон ҳам ортиқ тоқат қилиб туролмади. Фронтга отланди. Она ўғлига тўсқинлик қилмади:

—Майли, болагинам, бошинг тошдан бўлсин! Ой бориб, омон қайт. Тинчимизни бузган душманнинг бошини янч, — деб яхши тилак тилаб қолди.

Онанинг тилаги ушалди. Раҳимжон то Германияга қадар жанг қилиб борди. Жасурлик кўрсатиб, қисмда кўзга кўринган жангчилар сафидан ўрин олди. Аммо унга ғалаба нашъасини суриш насиб этмади. Берлин остонасидаги қирғин жангда қаҳрамонларча ҳалок бўлди. Мастон хола буни билмайди. Куёви — Йигитали билса ҳам, бу ҳақда сўз очмайди. Йигитали дуруст йигит. Унга куёв эмас, ўғилдек меҳрибон. Набираларини айтмайсизми, бир-биридан ширин.

Бугун ясан-тусан қизи билан куёви Мастон холанинг ҳузурига келиб, қўярда қўймай уни йўлга отлантиришди. Тўйга борамиз, деб қисташди. Аввалига хола: «Менсиз кетаверинглар, мазам йўқроқ», деб баҳона қилди, яна қизи-ю куёвининг раъйига қаради. Йўлга чиқишгач, аксига олиб ҳаво айниди. Ёмғир томчилай бошлади. Ёмғир ёғса, Мастон холанинг таъби бузилади. Устига устак, ярим йўлга етганда атай қилгандек машина бузилиб қолса бўладими?! Йигитали кабинадан тушди. Капотни очиб, мотор билан машғул бўлди. Мастон хола эса момақалдироқ гулдираётган қопқора булутларга кўз тикиб, дилгир ўтирар эди. Машина эшиги ойналарини ёмғир савалар, у савалагани сайин Мастон холанинг авзойи бузилар эди. Эсида: эрини ҳам, Раҳимжонни ҳам фронтга кузатаётганида ҳаво худди бугунгидек тунд ва дардчил, серёмғир бўлган. Мотам тутган каби қоп-қора булутлар уззукун кўк юзини тўсган, ёмғир ёғаверib, кўчалар «эзилиб» кетган эди. Ёмғирли кун Мастон холага ҳамиша ўша оғир кунларини эслатади, дилини вайрон қилади. Мастон хола кўз ёш тўкаётган булутларга шерик бўлиб, биргаликда ёш тўкади. У ҳозир ҳам ўғлини фронтга узатганларини эслаб, унсизгина йиғлар эди.

«Қўчқордек ўғлимдан ажралиб қолдим-а. Дунёга келиб, у нима кўрди? Ўн гулидан бир гули очилмай, жувонмарг кетган бўлса-я. Ишқилиб қаерда бўлмасин, боши омон бўлса, бас. Одамлар айтишадики, урушда бедарак кетганлар топилаётган эмиш. Эҳтимол, менинг Раҳимжоним ҳам ўшалар қатори бирон бир юртда юргандир? Ували-жували бўлгандир? Ундай десам шу пайтгача бир дараги бўлмасмиди? Жигарбандимнинг ягона сурати кўнглимга овунч эди, қуриб кеткур зилзила боис ундан ҳам айрилиб қолдим!».

Мастура онасининг хаёлидан не ўйлар кечаётганлигини ҳар ҳолда билар эди. Секин унинг ёнига ўтиб, гапга солиб чалғитмоқчи бўлди. Бироқ шу лаҳза аста кабина эшиги очилди-да, шамол аралаш ёмғир томчилари уларнинг юзларига урилди. Мастон хола юзларига ёпишган совуқ томчиларга парво ҳам қилмай озғин бармоқлари билан уни сидириб ташлади ва яна бир нуқтага тикилган кўйи мўлтайиб ўтираверди. Эшик олдида Йигитали, унинг кетида ҳаворанг плаш кийган бир киши қўнишиб турар эди. Йигитали:

— Туша қолинг ойи, — деди. — Машинани биз тузатгунимизга қадар сизлар мана бу уйга кириб, чой-пой ичиб турингизлар.

Ҳаворанг плашли киши уларни тунука том уй сари бошлаб борди. Мастон хола сандал бозиллаган уйга кириб ўтирди. Иссиқ-иссиқ памил чойдан хўплаб, анча тани яйради. Ташқарида шамол ғувиллайди, ёмғир сийраклашган, аммо борган сари авжга минаётган куз шамоли бетин чийиллайди. Дилларни ваҳмга тўлдиради. Қош қорайганда Йигитали машинани тузатиб улгурди. У мезбон билан бирга меҳмонхонага кирди. Қўллари увишиб қолган Йигитали пахта гулли пиёладаги қайноқ чойни хўплаб ўтирганида мезбон сўроққа тутди:

— Хастиимомлик бўламан, дедингиз, биродар. Бир кишини танимайсизми?

— Кимни айтяпсиз?

— Хастиимомда анчадан буён яшайсизми?

— Шу ерда туғилиб, ўсганман. Хастиимомликларни ёшу қарисини беш қўлимдай биламан.

— Раҳимжонни танирсиз унда?

— Қайси Раҳимжонни? — ҳайрон бўлди Йигитали.

Мезбон ўрнидан турди.

— Жуда бамаъни йигит эди. Душманниям бошига қирон солган. Раҳматликнинг умри қисқа экан. Шундай оғир кунларда мардлик қилди-ю, мана бугунгидек ажойиб кунларни кўриш унга насиб этмади. Гоҳо уни эслаб, юрагим эзилиб кетади. Ажойиб йигит эди-да. Фронтдан қайтгач, ҳар гал шаҳарга тушганимда Раҳимжонларнинг хонадонини ахтардим. Лекин кимдан сўрама: «Билмайман», дегандек кифтини қисиб қўяди. Раҳимжон билан бирга тушган суратимиз ҳам бор. Суратини обориб, бир-икки кишига кўрсатдим ҳам. Ҳа, энди ҳозирги ёшлар уларни танимайдида.

Йигиталининг юраги «шиғ» этиб кетди. Мезбон боя: «Раҳимжон», дегандаёқ у бир қалқиб тушди. Лекин Хастиимомда ким кўп, Раҳимжон кўп. Аммо мезбоннинг кейинги гаплари юрагидаги ғулғулани кучайтирди. Беихтиёр:

— Суратни асраб юрибман, денг? Кўрсам бўладими? — деди.

— Бўлмасамчи! Ахир мен Раҳимжоннинг оиласидан бирор киши ҳаётмикин, деб, ҳаёт бўлса кўришай, деб, шунча йилдан буён овораман. — Мезбон ўрнидан турди-да, равоқдаги бахмал жилдли вазмин альбомни қўлига олди. Ажиб бир ҳаяжон ичида альбом варақларини бир-бир оча бошлади. Ниҳоят, у:

— Мана, — деди ва Йигиталининг биқинига тиз чўкиб, сарғайган суратни кўрсатди. Йигиталининг вужуди увишиб кетди. Бу ўша, баайни ўша суратнинг бир нусхаси эди!

— Раҳмат сизга! — деди Йигитали мезбонга, — бу сурат қайниукам Раҳимжоннинг сурати. Қайнонамиз ўғлини жонидан азиз биларди. Раҳматликнинг ёлғиз суратигина бизга ёдгор қолган. Уни қайнонамиз тўтиё биларди. Зилзила чоғи сурат йўқолди. Шу-шу қайнонамизнинг тинчи йўқ, жуда безовта эдилар. Энди шу суратни берсангиз, қайнонамни бир хурсанд қилсак?! Аммо сиздан бир илтимосим — Раҳимжоннинг ҳалок бўлганлигини у кишига айтмайсиз. Чунки у киши ҳалиям бўлса ўғлининг тириклигидан умидвор. Шу умид сабаб қаддини тиклаб юради. Энди... қадди эгилиб қолмасин?

Йигитали суратни кўтариб, Мастон холалар ўтирган хонага чиқди. Мастон хола жигарбандининг суратини қўлига олган замон титраб кетди. Кўзлари жавдираб ёшланди. Ўксиниб, хўрсиниб болажонининг суратини юзларига босди. Мезбондан:

— Барака топкур, сиз Раҳимжоним билан бирга жанг қилганмисиз? — деб сўради. Лекин: «У тирикми?» деб сўрамоққа ҳадди бўлмади. Мезбон айтди:

— Раҳимжон кўп чапани, чарс йигит эди. Кўп жасурликлар кўрсатган эди. Берлин учун бўлган жангларда мен яраландим, қисмдан ажралиб қолдим. Улар Берлинни олиш учун жанг қилиб кетаверишди. Кейин кўришмадик. Ҳаёт бўлса керак.

Мастон хола худди шуни тилаган каби миннатдор кўзларини мезбонга тикди. Ич-ичида: «Умрингдан барака топ, ўғлим!» деди. Кейин: Раҳимжоним ҳаёт экан, — деб ўйлади. — Ахир у ҳаёт бўлмаганда ўттиз йиллардан кейин ҳам етти ёт кишилар билан топишувларига, иноқлашувларига сабаб бўлармиди? Қаерга борса, Раҳимжонини эслайди. Кўплар унга Раҳимжон ҳақида сўзлашади. Раҳимжони тирик. Бир йигитнинг қолган номи шунчалик бўлар-да».

Мастон холанинг руҳи тетик эди. У бардам ва эзгин бир кайфиятда жувонмард ўғлининг азиз суратига сира тўймай тикилар эди.

СОВЕТ ИТТИФОҚИДА

● **ЯРОСЛАВЛЬ**

Бу ердаги «Автодизель» бирлашмасида «Кировец» тракторлари учун янги мотор яратилди. 330 от кучига эга бўлган моторлар давлат синовидан муваффақиятли ўтди. Янги двигатель кўплаб ишлаб чиқарилаётган моторлардан фарқли равишда 10 процент кам ёнилғи, қарийб учдан бир баравар кам мой сарфлайди. Қудратли тракторларни янада такомиллаштириш учун катта имкониятлар яратилди.

● **КОНСТАНТИНОВО**

Сергей Есенин юрти бўлган Рязань областидаги Константиново қишлоғида шоирнинг адабий-мемориал музейини таъмирлаш ишлари бошлаб юборилди. Шоирнинг ҳамқишлоқлари музейга совға қилган фотосуратлар ва бошқа материаллар, уларнинг С. Есенин билан учрашувлар ҳақидаги таассуротлари мутахассисларга кўрғонининг илк қиёфасини яратишда кўмаклашади. Есениннинг улуғ замондошлари билан адабий алоқалари тўғрисида ҳикоя қилувчи янги ҳужжатлар экспозицияни бойитди.

(ТАСС).

СПОРТ

СССР ХАЛҚЛАРИ СПАРТАКИАДАСИ

ҲАЛ ҚИЛУВЧИ УЧРАШУВЛАР

Республикамиз пойтахтида Спартакиада чемпионлиги учун курашаётган кучли 8 коллектив ўртасида ҳал қилувчи баҳслар бошланди. Теннисчиларнинг яккама-якка беллашувларини украиналик кичик түп усталари бошлаб беришди. Улар Озарбайжон командаси билан учрашувда 8:0 ҳисобида ғалабага эришиб, мавқеларини мустаҳкамлашди. Бу ўйинда озарбайжонлик моҳир теннисчилар С. Лихачев ҳамда Р. Ахмеровларнинг қатнашмаганлиги сезилди. Грузия — Эстония командалари учрашувида томонлар тенг курашиб, ҳисобни 4:4 қилишди. Москвалик теннисчилар чемпионликка асосий талабгорлардан ҳисобланади. Пойтахт командаси Латвия коллективи билан майдонга тушиб (6:2), ўз ҳисобига қимматли очколар ёзди. РСФСР командаси эса Белоруссия теннисчиларидан устун келди.

9—12 ўринлар учун курашаётган коллективлар учрашуви ҳам марoқли бўлди. Республикамиз теннисчилари яккама-якка баҳсда Арманистон командасини 5:3 ҳисобида енгдилар. Тожикистон — Ленинград (4:4), Қозоғистон — Туркманистон (7:1) командаларининг учрашувлари ҳам мухлисларда яхши таассурот қолдирди.

СОВРИНЛАР ВА ЎРИНЛАР

● **ЧИМ ХОККЕЙ.** «Андижанка» хоккейчи қизлари Москванинг «Крылья Советов» командасини қабул қилиб, (2:0) қўш очколи бўлишди. Тошкент областининг «Политотдел» командаси Горький шаҳрининг трамвай-троллейбус бошқармасининг хоккейчилари билан ўйнаб, 3:1 ҳисобида ғалабага эришдилар.

● **ЕНГИЛ АТЛЕТИКА.** Тошкентда ўтказилган Ўзбекистон шахсий-команда чемпионатида «Буревестник» вакиллари муваффақият қозонишди. Тошкентлик армиячилар билан «Меҳнат» командаси иккинчи ва учинчи ўринларни эгалладилар. 200 метрга югуришда тошкентлик П. Воробьев (20,8 секунд) биринчи бўлди. Чирчиқлик Г. Белков баландга сакрашда 2,25 метрли маррани эгаллади.

● **ФУТБОЛ.** Биринчи лига коллективлари ўртасида ўтказилган навбатдаги учрашувлардан кейин Ростов-Дон армиячилари 16 очко билан биринчи ўринга кўтарилишди. «Заря» ва Карпат армиячилари ҳисобида ҳам 16 тадан очко бор. Жиззахнинг «Звезда» командаси «Заря» коллективини қабул қилиб (1:1), очколарини 8 тага етказди.

БУГУН—ЧЕГАРАЧИЛАР КУНИ

ВАТАН ПОСБОНЛАРИ

Бундан олтмиш беш йил муқаддам В. И. Ленин «Чегара соқчилигини таъсис этиш тўғрисида»ги декретга қўл қўйган эди. Шундан кейинги йиллар чегарачиларнинг шонли қаҳрамонона ишларига тўлиқ йиллар бўлди.

Улуғ Ватан уруши тугагандан буён ўттиз саккиз йил ўтди. Чегарачиларнинг ёш авлодлари Ватанга чексиз садоқат, хизматда фидокорлик намуналарини кўрсатмоқдалар, совет чегараларининг содиқ ҳимоячилари бўлган ота ва боболарининг энг яхши фазилатларини намойиш қилмоқдалар.

СССР Олий Совети «СССР Давлат чегараси тўғрисида» СССР қонунини қабул қилганлиги Коммунистик партия билан Совет ҳукумати Ватанимиз чегараларини қўриқлашни кучайтириш тўғрисида қилаётган ғамхўрлигининг янги ёрқин далили бўлди. 1983 йил 1 мартдан бошлаб кучга кирган ва жуда катта сиёсий ва амалий аҳамиятга эга бўлган бу ҳужжат, социалистик Ватанни ҳимоя қилиш назариясини ривожлантиришга қўшилган муҳим ҳиссадир. Қонун мамлакатимиз чегаралари мустаҳкам қўриқланишини таъминлашга қаратилган бўлиб, чегара қўшинлари, чегарани қўриқлаш ва унда тегишли тартибни таъминлаш вазифалари билан шуғулланувчи давлат органлари фаолиятини такомиллаштиришга хизмат қилади, совет кишиларининг активлиги ва хушёрлигини янада оширишга ёрдам беради.

Чегара қўшинлари ўзининг олтмиш беш йиллик юбилейини унутилмас вақтда нишонламоқда. КПСС Марказий Комитети 1982 йил ноябрь Пленумининг қарорларини, КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Ю. В. Андроповнинг нутқларида баён этиб берилган хулосалар ва тавсияларни бутун совет халқи, чегара қўшинлари якдиллик билан қизғин маъқуллаб кутиб олдилар. Халқаро майдонда ленинча ташқи сиёсий йўл зўр қатъият ва изчиллик билан амалга оширилмоқда. Бизнинг партиямиз тинчлик учун курашда принципиаллик, изчиллик, вазминлик кўрсатмоқда. Бироқ тинчликни мустаҳкамлаш йўлидаги ҳар бир қадам осонликча қўйилаётгани йўқ. Империализмнинг агрессив кирдикорлари Совет Иттифоқини қардош социалистик мамлакатлар билан бирга мудофаа қобилиятини тегишли даражада сақлаш тўғрисида ғамхўрлик қилишга мажбур этмоқда.

Бундай шароитда социалистик Ватанни ҳимоя қилишнинг таркибий қисми бўлган чегарани қўриқлаш жуда катта сиёсий, иқтисодий ва ҳарбий аҳамият касб этмоқда.

Коммунистик партия билан Совет давлатининг ғамхўрлиги туфайли чегара қўшинлари чегарани қўриқлашни янада такомиллаштириш, хушёрлик ва жанговар тайёргарликни ошириш учун зарур бўлган барча нарсаларга эгадирлар.

Суратда: СССРнинг жанубий чегаралари. С. Н. Карпов номли застава чегарачилари хизмат пайтида.

З. Хўжаев (ЎзТАГ) фотоси.

ҲАЛОВАТИ ЙЎҚОЛДИ

Хонадаги чироқ тун бўйи ўчмади. У бир дамгина бўлса ҳам мижжа қоқишга қанчалик уринмасин, иложини қилолмади.

Тонг отди. Орадан кўп ўтмай хона ичи қуёш нурига тўлди. Во, ажаб! Шунда ҳам унинг кўнгли ёришмади. Мана, бир неча соатдан буён стулда ўй сурганича ўтирибди. Ўз қўл остида ишлайдиган уч аёл кўз олдидан нари кетмайди. «Мана шулар ҳаловатимни йўқотишди! Устимдан юмалоқ хат ёза-ёза, муродларига етишди!» — деяётгандай лаблари пичирларди унинг. Ҳа, чиндан ҳам унинг устидан ёзишган эди.

Қаҳрамонимиз Лариса Григорьевна Шадрина — «Узстройиндустрия» республика саноат бирлашмасининг 2-темир-бетон буюмлари заводига қарашли «Сказка» болалар боғчаси мудираси. Кўпдан буён ана шу лавозимда ишлаб келади. Ўзи хон, кўланкаси майдон. Ишга бир неча кунлаб келмай қўяверади ҳам. Болалар боғчасида энг катта одам бўлганидан, уни бу ердагилар тартибга чақириша олмайди. Оқибатда «Сказка»да эртакнамо ишлар авж олаверди.

Бу ҳақда завод маъмуриятига ҳам хабар қилинган экан. Афсуски, масалага жиддийроқ қарайдиган киши топилмаганмиш. Ана шундан кейингина болалар боғчасида ишловчи уч аёл республика Молия министрлигига шикоятнома йўллаб, мудира опанинг кирдикорларидан хабардор қилишди. Орадан кўп ўтмай «Сказка»га тафтишчилар ташриф буюришди.

— Қўрқадиган жойим йўқ! Текширишса, текширишаверишсин! — баланд келди Шадрина.

Тафтишчилар катта бухгалтер Лидия Петровна Филатовадан керакли ҳужжатларни талаб қилиб олиб, ишни бошлаб юборишди. Баъзи қоғозларнинг чуви чиқиб, ранги ўзгара бошлади. Бундан хабардор бўлган мудира опа ҳам типирчилаб қолди.

Мудира ойлик маошлар учун ўзи табель тузиб, пулни ҳам ўзи тарқатар экан. Ахир, бундай қилиш қонунга хилоф-ку! Бекорга мушук офтобга чиқмайди, дейдилар. Наҳотки, у кассирлик вазифасини ҳам бажариб, одамларга холис хизмат қилиб юрган бўлса?! Тафтиш давомида бунинг сири очила борди.

Медицина ҳамшираси Т. Михалева 1977 йилда «Сказка»да олти ой ишлаб кетган эди. Кўпдан буён у Тошкент шаҳридаги 11-туғруқхонада ишлайди. 1980 йил ўрталарида Т. Михалеванинг номи яна ойлик маошлар учун тайёрланган ҳужжатларда кўриниб қолди. Ҳамма ҳайрон.

ФЕЛЬЕТОН

— Михалева боғчамизга қайтиб келдими? — деб одамлар бир-бирларидан сўрашади.

— Кўрганимиз йўқ...

Шу-шу бўлди-ю, Т. Михалеванинг номи маош тўланадиган ведомостларда доимо кўриниб турадиган бўлди. Қизиғи шундаки, Михалева ўрнига ҳар вақт болалар боғчасида медицина ҳамшираси бўлиб ишловчи А. П. Смолькова имзо қўйиб борди.

Қаранг, Смолькова тафтишчилар қаршисида қизариб-бўзариб турибди.

— Ахир, бу ишингиз қонунга хилоф-ку, нега шундай қилдингиз? — сўрашади ундан.

— Мудирамиз илтимос қилувдилар. Қўл қўйганман, лекин пулларни олмаганман.

Тафтишчилар 1980 йил июнидан то 1983 йилнинг мартигача Т. Михалева номига 1716 сўм 66 тийин маош ёзиб, туя қилиб юборилганлигини аниқлашди.

С. Шоазимова деган бир қиз 1982 йилнинг августигача «Сказка»да бола боқувчи бўлиб ишлаган. Боғча мудираси Л. Шадрина унинг номидан ҳам усталик билан фойдаланиб келган. 1983 йилнинг январигача С. Шоазимовага 834 сўм иш ҳақи ёзиб, ҳамёнини қаппайтирган.

— Шоазимова ишлаган, ҳақини ҳам ўзи олган, — деди кўзларини бақрайтириб туриб Шадрина.

Тафтишчилар бўш келишмади. С. Шоазимовани ахтариб, «Қорасув» совхозидан топишди, у оиласи билан шу ерда яшаркан.

С. Шоазимова воқеани эшитиб, ёқа ушлаб қолди.

— 1982 йилнинг августигача ишлаганман, ўшанга яраша ҳақ ҳам олганман, ундан кейингисини билмайман.

Шундай қилиб денг, мудира опанинг кирдикорлари тобора ошкора бўла борди. У ўзини қўярга жой топа олмай қолди.

— Мени кечиринглар, билмабман, — тафтишчиларга ялиниб-ёлворарди Шадрина.

Текширув жуда пухталик билан давом этар, қоғозлар бетини хира қилиб турган қалбаки рақамлар тафтишчилар қаршисида «мана мен» дегандек, Шадринанинг кимлигига тобора аниқлик киритарди. «Сказка»да бир вақтлар бола боқувчи бўлиб ишлаган Т. Ботирова 1982 йил давомида бир кун ҳам кўринмаганига қарамай, унинг номига 964 сўм 66 тийин маош ёзилган. «1982 йилда боғчада ишлаганим йўқ, — деб иқрор бўлди Т. Ботирова. — Ведомостлардаги имзолар меники, лекин пулини олмаганман». В. Хайриддинова ҳам худди Т. Ботировага ўхшаш йўл тутибди. Боғчада ишламаган ойлари учун унинг номига 671 сўм 65 тийин маош ҳамда йил якунига кўра ўн учинчи ойлик сифатида иш ҳақи ёзишган экан, ведомостларга «олдим» деб қўл қўйиб юбораверибди.

Хўш, буларнинг шунчалик хотамтойликларини қандай изоҳлаш керак? «Бир балоси бўлмаса шудгорда қуйруқ на қилур» — деган гап бор. Наҳотки, Хайриддинова билан Ботирова бекордан-бекорга «сахийлик» қилган бўлишса?!

Шугина эмас, мудира Л. Г. Шадрина жами 12 шахс номига ана шундай қалбаки ҳужжатлар тўғрилаб, ойлик «иш ҳақлари»ни йўқ қилган экан. Тафтишчилар ҳисоблаб кўришса, шу йўл билан давлатнинг 6670 сўми совирилибди.

Ўзбекистон ССР Молия министрлиги назорат-тафтиш бошқармасининг Тошкент шаҳри бўйича хизматчилари «Сказка» болалар боғчасида 20 кунга яқин иш олиб боришганда юқорида баён этиб ўтилганлардан ташқари яна бир қатор қинғирликлар ҳам аниқланди. Ревизия актига болалар боғчаси мудираси Лариса Григорьевна Шадрина билан бир қаторда катта бухгалтер Лидия Петровна Филатова ҳам чиройлигина қилиб қўл қўйди.

Тафтишчилар Л. П. Филатовадан:

— Ҳурматли ўртоқ, бу ерда шунча ишлар бўлиб ўтибди-ю, наҳотки, сиз бехабар бўлсангиз? — деб сўрашди.

— Махсус ўқимаганман, унчалик саводим йўқ, — баҳона қилди катта бухгалтер.

Бир хат изидан бориб, «Сказка» болалар боғчасида ўтказилган ревизия натижаси 2-темир-бетон буюмлари заводи (директори Лев Израйлович Фарбман) раҳбарларига ҳам маълум қилинди. Корхонадаги масъул ўртоқлар эса ўзларига қарашли болалар боғчасида содир бўлган қинғир ишларга холис баҳо берганларича йўқ.

Мудира Л. Г. Шадрина эса бундан бир қадар ҳаловат олаётган бўлса-да, кўнгли тинчиганича йўқ. Ҳали тафтишчилар ҳузурига, ҳали бошқа ерга: «Мени кечиринглар», — деб елиб-югуриб юрибди.

— Совирилган сўмларни давлатга тўлайсиз, — дейишмоқда тафтишчилар. — Бошқа томонини қилни қирқ ёрадиган тегишли органлар билади.

Гапнинг пўсткалласи ана шу бўлса керак. Негаки, «қилмиш-қидирмиш», «ҳар ким экканини ўради» дейди халқимиз.

Усмон ЮСУПОВ.

Ахборот

ЭЛЕКТР ТАЪМИНОТИ ЯХШИЛАНМОҚДА

Учқўрғон, Уйчи, Норин, Чортоқ районларининг экономикаси юксалиб борган сайин саноат корхоналари, чорвачилик комплекслари, маданий-маиший ва маъмурий иншоотлар сони ҳам кўпайиб бормоқда. Мазкур объектларни электр энергияси билан узлуксиз таъминлаш мақсадида Уйчи районидаги Қизилравот қишлоғи территориясида йирик подстанция қурилмоқда. У 220 киловольт кучланиш ва 125 минг киловольт-ампер қувватга эга бўлади. Подстанция Қирғизистон ССРдаги Курпсой ГЭСидан ток олади.

Қурилишда «Наманганстрой» тресги Наманган қурилиш монтаж бошқармасининг бинокорлари меҳнат қилишмоқда. Улар подстанцияни шу йилнинг учинчи кварталида фойдаланишга топширишга ҳаракат қилишмоқда.

КЎЧМА ЛЕКТОРИЙ

Наманган шаҳар «Билим» жамияти ташкил этган кўчма лекторий атрофига юрист, врач, педагог ва бошқа мутахассислардан иборат атеист-лекторлар уюшишган. Лекторий илмий-методик секция тасдиқлаган йиллик план асосида фаолият кўрсатмоқда. «Ислом дини ва хотин-қизлар», «Давр ва маросимлар», «Реакцион урф-одатларга барҳам берайлик», «Ҳозирги замон илмий-техника тараққиёти ва дин» каби актуал мавзуларда ўтказилаётган лекция ва суҳбатлар тингловчиларда катта қизиқиш уйғотмоқда.

Шаҳардаги Нариманов номли, «Артелобод», «Шаршара», Ўзбекистон маҳаллаларида ўтказилган лекция ва суҳбатлар, айниқса, қизиқарли ўтди.

ҚИЗЛАР ДУТОР ЧЕРТГАНДА

Наманган давлат санъат билим юртида уч йил муқаддам дуторчи қизлар ансамбли ташкил этилган эди. Тожихон Юсупова раҳбарлигидаги ансамбль қисқа вақт ичида минглаб томошабинларнинг олқишига сазовор бўлди. Санъатсевар қизларнинг саноат корхоналари, студентлар ётоқхоналари, пахтакорлар давраларида намойиш этаётган ҳар бир концерт номерлари катта олқиш билан кутиб олинмоқда.

А. НИЁЗОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

Редактор М. ҚОРИЕВ.

КИТОБЛАР ОЛАМИДА

Халқлар дўстлиги орденли «Ўзбекистон» нашриёти қуйидаги китобларни босмадан чиқарди

С. АКМАЛОВА: ИНСОН ФАЗИЛАТИ

Рисолада автор замондошларимиз фазилатларини турли жабҳаларда талқин этади. У атоқли олимлар, шоир ва тарбиячиларнинг бу борадаги фикрларига асосланган ҳолда ўзининг ахлоқ хусусида олиб борган ҳаётий кузатишлари, мушоҳадаларини ўртоқлашади. Инсондаги ижобий фазилатлар билан таништиради, ҳар қадамда турмушимиздан янги, пок фазилатлар ўрин олаётганини, салбий одатлар кун сайин камайиб бораётганини таъкидлайди, совет кишисига хос бўлмаган, кайфиятни бузадиган ёмон одатлар ҳам ҳаётимизда учраб туришини айтиб, уларга қарши ҳамманинг бир ёқадан бош чиқариб иш кўришга даъват этади.

А. МАННОПОВ: ЮРАК ҚАРИМАЙДИ

Китобчада партия ва ҳукуматимиз илгари сураётган қарорларни амалга оширишда жонбозлик кўрсатаётган, ўзининг бой тажрибаси, билими билан жамиятимизнинг тобора илгарилаб боришига самарали ҳисса қўшаётган кексаларимиз ҳаёти ва меҳнати тараннум этилади. Ундаги лавҳаларда нуроний отахон ва онахонларимиз босиб ўтган мазмунли йўл, уларнинг Ўзбекистонда дастлабки колхозлар тузишдаги фаол иштироки, совет тузуми душманларига қарши олиб борган курашлари ва бугунги кундаги катта тарбиявий ҳамда жамоатчилик ишлари акс эттирилган.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

ҲАМЗА НОМИДАГИ ЛЕНИН ОРДЕНЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИ БИНОСИДА
6 ИЮНДАН 25 ИЮНГАЧА
МЕҲНАТ ҚИЗИЛ БАЙРОҚ ВА ХАЛҚЛАР ДУСТЛИГИ ОРДЕНЛИ М. АВЕЗОВ НОМИДАГИ ҚОЗОҒИСТОН ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИНИНГ

ГАСТРОЛЛАРИ

6, 18 июнда — Қоракўз.
7, 15 июнда — Алишер Навоий.
8, 16, 22 июнда — Қон ва тер.
9, 23 июнда — Ваня тоға.
10, 21 июнда — Фудзиямага кўтарилиш.
11, 17 июнда — Ворислар.
12, 20, 25 июнда — Қози Корпеш — Баян Сулув.
13, 19 июнда — Келинлар қўзғолони.
14, 24 июнда — Момо ер.

Театрнинг бош режиссёри — СССР халқ артисти, СССР ва Қозоғистон ССР Давлат мукофотларининг лауреати Озарбайжон МАМБЕТОВ.

Спектакллар рус тилига таржимаси билан қўйилади.

Коллектив бўлиб келишга буюртмалар қабул қилинмоқда.

Билетлар Ҳамза номидаги театр кассасида сотилмоқда.

Ўзбекистон ССР Ҳунар-техника таълими давлат комитетининг
«ГЛАВТАШКЕНТСТРОЙ» **базасидаги**
40-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ
6 ОЙЛИК КУРСЛАРГА
қуйидаги ихтисослар бўйича

ҚАБУЛ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

Миноралн кран машинисти, бульдозер машинисти, экскаватор машинисти.

КУРСЛАРГА 8—10 СИНФ ҲАЖМИДА МАЪЛУМОТЛИ ЙИГИТ-ҚИЗЛАР ВА СОВЕТ АРМИЯСИ САФИДА ҲАРБИЙ ХИЗМАТНИ ЎТАБ ҚАЙТГАН ЙИГИТЛАР ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИЛАР.

Ўқувчиларга ҳар ойда 30 сўмдан стипендия, ҳамда корхона ҳисобидан 45 сўмдан қўшимча ҳақ тўланади.

Ўқиш даври меҳнат стажига қўшиб ҳисобланади.

Ёлғиз кишилар ётоқхона билан, доимий прописка билан, сўнгра умумий асосларда турар жой билан таъминланадилар.

МАШҒУЛОТЛАР ГРУППАЛАР КОМПЛЕКТЛАНГАНДАН СЎНГ БОШЛАНАДИ

Кирувчилар қуйидаги ҳужжатларни топширишлари лозим: маълумоти тўғрисида ҳужжат, 286-формадаги медицина справкаси, турар жойидан справка, 3х4 см. ҳажмдаги 6 дона фотосурат.

Паспорт ёки туғилганлиги тўғрисидаги гувоҳнома шахсан кўрсатилади.

ҲУЖЖАТЛАР ҲАР КУНИ СОАТ 9.00ДАН 17.00 ГАЧА ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳри, Луначарский шоссеси, 69-уй (1, 1«э», 17«э», 24«э»-автобусларнинг «Партия мактаби» бекати, метронинг «М. Горький» станцияси).

СССР Ички ишлар министрлиги
ТОШКЕНТ ВА РЯЗАНЬ ОЛИЙ МАКТАБЛАРИГА ВЛАДИМИР, УФА, ЧИМКЕНТ ЎРТА МАКТАБЛАРИГА

ҚАБУЛ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

ОЛИЙ МАКТАБЛАРДА **ўқиш муддати — 4 йил,** ЎРТА МАКТАБЛАРДА **эса — 2 йил.**

Олий мактабларга кирувчилар РУС ТИЛИ (ёзма — иншо ёки баён), СССР ТАРИХИ (оғзаки), РУС ТИЛИ ВА АДАБИЁТИ (оғзаки), ЧЕТ ТИЛИ (оғзаки)**дан имтиҳон топширадилар.**

Ўрта мактабларга кирувчилар РУС ТИЛИ (ёзма) ва СССР ТАРИХИ (оғзаки)**дан имтиҳон топширадилар.**

Ички ишлар министрлигининг мактабларига Совет Армияси сафидан муддатли хизматни ўтаб қайтган, 27 ёшдан катта бўлмаган йигитлар қабул қилинадилар.

МАКТАБНИ ТУГАТГАНЛАРГА ИЧКИ ХИЗМАТ ЛЕЙТЕНАНТИ УНВОНИ ВА ЮРИСТ ДИПЛОМИ БЕРИЛАДИ

Кирувчилар қуйидаги ҳужжатларни топширадилар: ўрта маълумоти тўғрисидаги аттестат (асли), ишлаб чиқариш ёки хизмат характеристикаси, комсомол ёки партия ташкилотидан характеристика, меҳнат дафтарчасидан копия, туғилганлиги тўғрисида гувоҳнома, ҳарбий билет.

Справкалар олиш учун шахсан қуйидаги адресга мурожаат қилиш лозим: Тошкент шаҳри, ГСП, Куйбишев шоссеси, 25-уй, 249-хона, кадрлар бўлими (12,26,52, 68-автобусларнинг «Узбумкомбинат» бекати).

РЕСПУБЛИКА РУС ТИЛИ ВА АДАБИЁТИ ПЕДАГОГИКА ИНСТИТУТИ
вакант вазифаларга

КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

кафедра мудири: фалсафа (фалсафа фанлари доктори, профессор);
кафедра доценти: 3-рус ва чет эл адабиёти;
кафедра катта ўқитувчилари: 3-рус ва чет эл адабиёти, рус ва чет эл адабиёти (филология фанлари кандидати), рус тилшунослиги, филология фанлари кандидати.

КОНКУРС МУДДАТИ — 7 ИЮНГАЧА.

Мурожаат учун адрес: 700100, Академик В. В. Решетов кўчаси, 4-уй.

Ўзбекистон ССР Телевидение ва радиоэшиттириш давлат комитети Республика телевидениеси коллективи кинокўрсатувлар Бош редакциясининг бўлим мудири Ф. К. Рашидовга отаси

Кибирия РАШИДОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Ўзбекистон ССР Социал таъминот министрлиги республика миқёсидаги шахсий пенсионер, 1924 йилдан буён КПСС аъзоси

Абдукарим ТОШМУҲАМЕДОВнинг

вафот этганлигини чуқур қайғу билан билдириб, марҳумнинг оила аъзоларига таъзия изҳор қилади.

Телевидение

28 МАЙ, ШАНБА

МОСКВА-I. 9.00 — Время. 9.40 — Чегара қўшинлари намунали духовой оркестри чалади. 10.05 — Спортлото. 10.15 — Ота-оналар, Сизлар учун. 10.45 — Ҳаракат хавфсизлиги учун. 11.15 — Сизни қизиқтирган адабиётлар. 12.00 — Мўъжизасиз-мўъжизалар. 12.45 — Ўсмирлар ижоди. 13.10 — Инсон. Ер. Коинот. 13.35 — Камалак. 14.25 — Рус музейи. 15.00 — Дунё воқеалари. 15.15 — Ираклий Абашидзе. 16.10 — И. Брамс. 16.20 — Сиёсий шарҳловчи Л. А. Вознесенский суҳбати. 16.50 — Ҳайвонот оламида. 17.50 — 9-студия. 18.50 — Мультфильмлар. 19.30 — Бугун чегарачилар куни. 19.45 — Чегара ҳақида қўшиқлар. 21.30 — Время. 22.05 — Олтин баликча. 23.10 — Яак Йола куйлайди. Фильм-концерт. 23.35 — Янгиликлар.

МОСКВА-II. 9.00 — Гимнастика. 9.15 — Агар соғлом бўлай десанг. 9.30 — Гепард. Бадиий фильм. 10.45 — Тонгги почта. 11.15 — Бошқирдистон телевидение студиясининг программаси. 12.45 — Чегарачилар. 13.35 — Концерт. 14.00 — Сув полоси бўйича халқаро турнир. СССР — Италия терма командалари. 14.35 — Концерт. 15.20 — Инсон — ер хўжайини. 16.20 — Антарктидага командировка. 18.00 — Рафаэль. 19.00 — Музикали киоск. 19.30 — Янгиланиш пайти. 19.45 — Халқаро обзор. 20.00 — Объектив. 20.30 — Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар. 20.45 — Здоровье. 21.30 — Время. 22.05 — Монолог. Бадиий фильм.

ТОШКЕНТ-I. 10.00 — Янгиликлар. 10.10 — Концерт. 10.40 — Ешлик. 11.10 — Иккинчи она тилимизни ўрганамиз. 11.40 — Диққат: семафор! 12.00 Ез учун аъло баҳо. Бадиий фильм. 13.25 — Буни ҳамма билиши ва уддалаши керак. 13.55 — Инсон боланикдан бошланади. 17.00 — Дўстлик экрани. 18.00 — Чиғириқ. 18.10 — Китоб — бизнинг дўстимиз. 19.00 — Тошкент 2000 ёшда. 19.30 — Ахборот. 19.45 — Оламга саёҳат. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Шанба тароналари. 21.30 — Время. 22.05 — Чегара шу ердан ўтади. Бадиий фильм. 3-серия. Душанба кўрсатувлари.

29 МАЙ, ЯКШАНБА

МОСКВА-I. 9.00 — Время. 9.40 — Ҳужжатли фильм. 10.00 — Чашмалар. 10.30 — Будильник. 11.00 — Совет Иттифоқига хизмат қиламан! 12.00 — Здоровье. 12.45 — Тонгги почта. 13.15 — Фан ва техника. 13.25 — Музикали киоск. 14.55 — Бугун — Химиклар куни. 15.25 — Концерт. 16.15 — Саёҳатчилар клуби. 17.15 — Алоҳида эътиборга лойиқ соҳа. 18.15 — Халқаро панорама. 19.00 — Спорт гимнастикаси бўйича Европа чемпионати. 19.45 — Мультфильмлар. 20.05 — Йиғламайман. 21.30 — Время. 22.05 — Музика ҳамма учун. 23.20 — Футбол шарҳи. 23.50 — Янгиликлар.

МОСКВА-II. 9.00 — Зарядкага сафланинг! 9.15 — Темир ўйинлар. Телевизион бадиий фильмлар. 10.25 — Ҳужжатли фильмлар. 11.35 — Концерт. 12.00 — Мўъжизасиз-мўъжизалар. 13.00 — Ғолиблар. 14.30 — Халқаро музейлар куни. 15.05 — Кинотомошабин ҳамроҳи. 15.50 — Мухбирларимиз ҳикоя қиладилар. 16.20 — Жан-Кристоф. Кўп серияли телевизион бадиий фильм. 3-серия. 17.15 — Д. Скарлатти. 18.15 — Билимимиз— қудратимиз. 19.00 — Болаларга ҳайвонлар ҳақида. 19.30 — Инқилоб чавандози. Ҳужжатли фильм. 20.30 — Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар. 20.50 — Баскетбол бўйича Европа чемпионати. СССР — ГФР терма командалари. 21.30 — Время. 22.05 — Николай Бауман. Бадиий фильм.

ТОШКЕНТ-I. 10.00 — Янгиликлар. 10.10 — Дилдан куйлаб, ўйна қувнаб. 11.30 — Оналар мактаби. 12.00 — Қувноқ стартлар. 13.00 — Вулқон билан биргамиз. Бадиий фильм. 14.05 — Ўзбекистон спорти. 14.45 — Йўл ҳаракати хавфсизлиги учун. 15.20 — Реклама. 18.05 — Маугли. 19.05 — Бугун химиклар куни. 19.30 — Ахборот. 19.45 — Цирк! Цирк! Цирк! 20.30 — Ахборот. 20.50 — Лирик концерт. 21.30 — Время. 22.05 — Фидойи. Бадиий фильм.

ТОШКЕНТ-II. — Фрунзе кўрсатувлари.

Радио

28 МАЙ, ШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 8.30 — Область театрлари солистларининг концерти. 9.30 — Концерт. 10.15 — Гулшан. 11.30 — Т. Хўжамбердиев қўшиқлари. 12.00 — Совет Иттифоқига хизмат қиламан! 13.30 — Хатларингизни ўқиб... 14.00 — Табаррук замин. 15.20 — Арзномалар — ҳангомалар. 17.00 — Саҳна булбули. 18.15 — Халқаро аҳвол кундалиги. 18.30 — Ижодиёт оламида. 19.25 — Ешлик. 20.50 — Мамлакатлар ва қитъалар бўйлаб. 21.00 — Концерт. 24.00 — Хайрли тун.

БИЗНИНГ АДРЕС:
700000, Тошкент-П.
Ленин кўчаси, 41.

ТЕЛЕФОНЛАР
Хатлар ва оммавий ишлар бўлими — 33-21-43, 32-53-16. 32-53-20, 33-11-49, 32-54-13.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР

Р. 02970. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри. ИНДЕКС 64583. Б. — 121. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15